

Ass. Prem. Forane Mallorca

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

FENT CARRERANY

MARIA DE LA SALUT

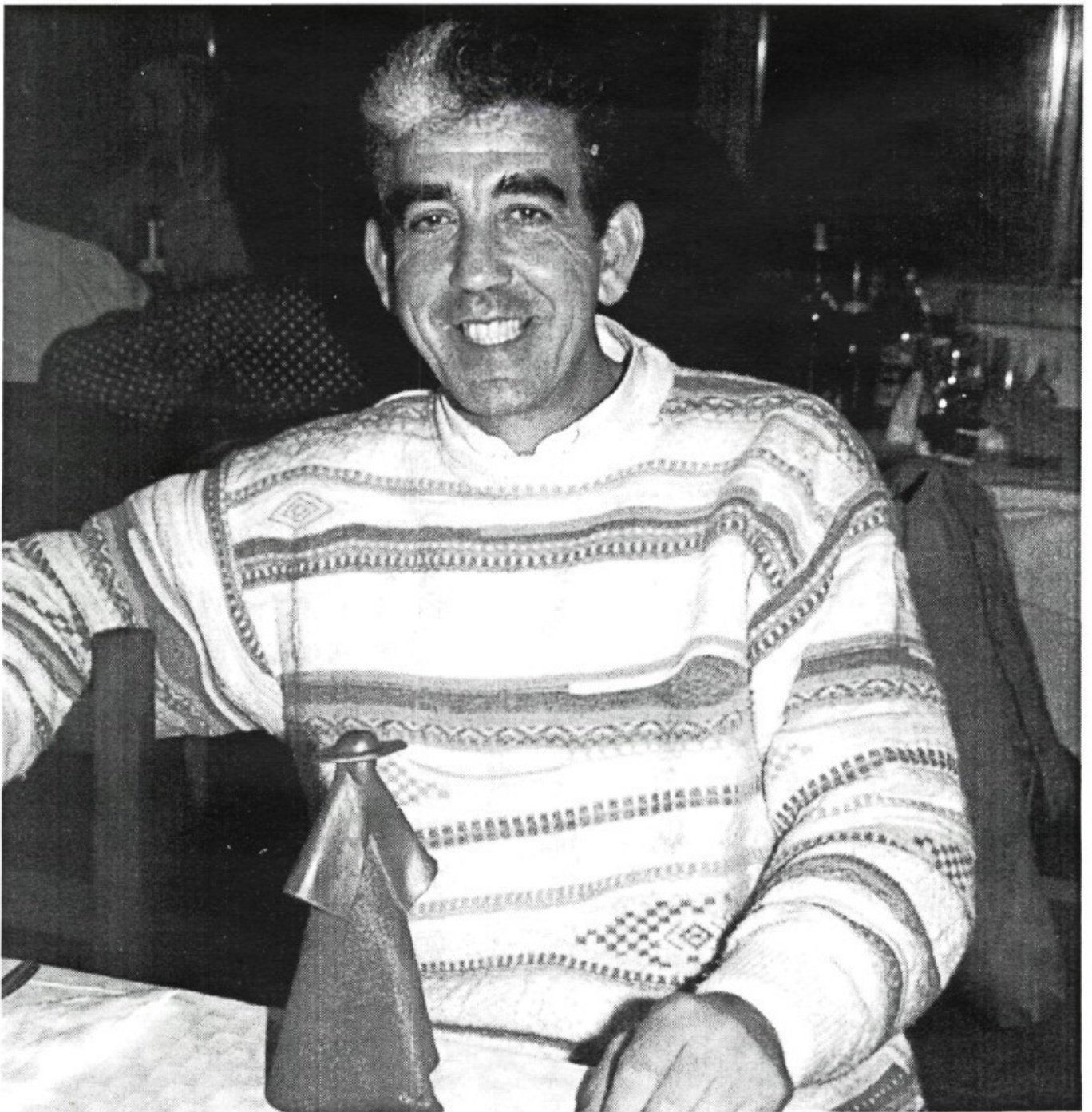
ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA
DE MALLORCA

Número 101

Any IX

GENER, 1995

LA PAGESA DE FENT CARRERANY, PER EN BARTOMEU PASTOR

Sumari

Editorial i sumari	2
Taula rodona sobre la premsa forana	3
Més de cent persones al sopar	4
Concert de la simfònica	5
Troballes romanes al Pla de Mallorca	6
Sa Xerradeta amb Notopensaves	8
Què hi fa una revista com aquesta en un poble com aquest	10
Cap al 200	11
Convocatòria Assemblea General	11
Bullit de Notícies	12
Demografia. Telèfons d'interès	14
El temps. Temps passat	15
Escoles Viatgeres: Càceres	16
Plataforma del 0'7	20
Endavant Fent Carrerany	22
Carta oberta al rector Pere	22
Una mare preocupada	23
Nadal Brodat	24
Premsa Forana i Donants de Sang	26
L'Ajuntament Informa: Obres-94	26
Sentència del TSJB: resum	28
Poemes de Lluc Mates	28
Carrerany Esportiu: Ciclisme	30
Actes del número 100	32

FOTOGRAFIES:

Magí Ferriol Bauzá
 Francisca Maria Capó Gelabert
 Pere Ribas Vicente
 Club Ciclista de Maria
 Última Hora

EDITORIAL

Tancats, enquadernats i coronats, però mai oblidats, els cent primers números de Fent Carrerany, anem pel cent un; que, per arribar al dos-cents, no hi pot faltar el primer del segon centenari. Anem fent passes, anem, sense nervis ni precipitacions, desflorant la margalida, pètal a pètal, perfum a perfum; olorant els acontèixements, esmicolant la història, valorant el pensar, el sentir i l'actuar del moment i, com va dir en Mateu Morro, secretari del PSM i batle de Sta. Maria del Camí, «fent-ho tot amb voluntat de transparència i amb esperit de servei a la nostra terra».

Volem que la revista segueixi oberta a tothom i que sia ella mateixa una transparència de la realitat. I, com digué un dia en John Henry Newman, «que els fets parlin amb més força que les paraules».

Com a redactors de Fent Carrerany som conscients de què les paraules no tenen ni relaten tota la força dels fets, però no renunciem a l'ús de la paraula.

Sabem molt bé que els col·laboradors i subscriptors han sigut la nostra força i esperam que ho siguin essent pels noranta-nou números següents.

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzá
 Pere Fons Pascual
 Joan Gelabert Mas
 Margalida Mas Vicens
 Miquel Morey Mas
 Onofre Sureda Ribas

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Alexandre Font Jaume, Joan Mestre Rosselló, Bartomeu Pastor Sureda, Jaume Mestre, Alumnes de 8è de l'escola, Lucho Rama, Sor Francisca Negre Carbonell, Miquel Oliver Roig, Joana Gelabert, Jaume Santandreu, Ajuntament de Maria, Lluc Matas, Club Ciclista de Maria de la Salut,

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY
 Fax: 971-525585
 Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA
 Santa Margalida

La redacció de Fent Carrerany no es fa responsable de les opinions dels qui hi escriuen

TAULA RODONA SOBRE LA PREMSA FORANA

Dissabte dia 26 de novembre, a les 21 hores, iniciarem el primer dels tres actes que havíem programat amb motiu de la publicació del número 100 de la nostra revista. Va ser a la Capella Fonda, i envoltats de les 100 portades de Fent Carrerany, que una seixantena de persones es reuniren a escoltar què deien sobre la Premsa Forana: Guillem Bisquerra (revista Bellpuig, d'Artà), Rafel Bordoy (revista Santa Margalida), Jaume Lladó (revista Ressò de Campos), Planas Sanmartí (diari Ultima Hora) i Aina Moll (responsable Campanya de Normalització Lingüística). Actuà de moderador Joan Gelabert, en nom de la nostra revista.

El periodista Planas Sanmartí, amb la seva loquacitat habitual, encetà el debat parlant de la diferència d'àmbits a l'hora de qualificar el paper que juga la denominada premsa forana. També parlà de termes com premsa de «províncies», premsa «nacional» etc, sempre segons els interessos que es defensin i des d'on es defensin.

Jaume Lladó intervingué a continuació per remarcar que la diferència entre la premsa de Ciutat i la forana radica en el fet de la professionalització de qui la fa. També tragué el tema de les subvencions públiques i la diferència de criteri a l'hora de repartir-les. Indicà que la proximitat de la Premsa Forana al lloc de poder implica problemes a l'hora d'exercir la crítica. Rafel Bordoy parlà del naixement de la seva revista i va introduir una reflexió que al cap i a la fi es convertí en la gran protagonista de la nit. Digué que allò que diferencia la premsa de Ciutat de la Premsa Forana és que la primera es tira i la segona es guarda i s'enquaderna.

Guillem Bisquerra parlà dels 500 números de la revista que representava. Digué que nasqué l'any 1960, com un full parroquial vinculat a l'església. Amb el temps ha experimentat una considerable evolució.

Aina Moll, coordinadora de la Campanya de Normalització Lingüística mostrà la seva preocupació pel fet que no hi hagi un sol diari en català a Mallorca. Parlant del paper de la Premsa Forana, digué que aquest era fonamental i el fet de ser majoritàriament en català encara contribueix més al seu prestigi, així com una veritable eina de normalització lingüística. Contà algunes anècdotes de la seva etapa com a responsable de la Campanya de Normalització Lingüística a

Catalunya.

El següent tema que sortí a la taula fou el de la llengua de la premsa. Planas Sanmartí digué que l'important era que la premsa fos ben feta. I si estava ben feta funcionaria, independentment de la llengua. Jaume Lladó digué que calia un tractament especial per a la premsa escrita en català tal i com reconeix la mateixa Llei de Normalització Lingüística, cosa que permanentment ignora el Govern Balear. Aina Moll hi afegí el cas dels dos diaris de Girona. El segon que sortí, «Punt Diari» va sortir en català. El fet que funcionàs, i bé, obliga a l'altre diari de la ciutat a fer el canvi cap al català per sobreviure.

Sortiren altres temes al llarg del debat. Així es parlà de l'operativitat de l'Associació de la Premsa Forana, de la professionalització dels editors, de la propaganda, de les tensions amb els poders municipals, etc. Tot junt allargà el debat una hora i mitja, fins que el moderador el donà per acabat a les 10,30 de la nit. Fou una vetlada interessantíssima que acabà amb els tertulians al voltant d'una taula a Ca l'Amo en Gaspar. La primera cita havia estat un èxit.

MÉS DE CENT PERSONES AL SOPAR CELEBRAT AL RESTAURANT «SA CREU»

Si el primer dissabte ens havíem reunit al voltant d'una taula per parlar, el segon ho férem per omplir la panxa. Dissabte dia 3 de desembre, al Restaurant Sa Creu de Petra, fórem més de cent els comensals que

compareguérem a la cita gastronòmica.

A la presidència i envoltant en Jaume Mestre, president de l'Associació Fent Carrerany, s'hi asseguren el batlle Rafel Oliver, la regidora de cultura, Francisca Bergas, la representant del Govern Balear, Pilar Ferrer,

el representant de la Premsa Forana, Onofre Arbona i la seva esposa i l'amo en Xesc de son Cloquis. També ens acompanyà Jaume Falconer, autor de la portada del número extraordinari.

Durant el sopar dos membres de l'associació repartiren unes ferratines que reproduïen la portada així com unes bossetes plenes de terra, amb unes etiquetes amb el número 100. La gent s'ho mirava una mica estranyada sense saber ben bé com agafar-s'ho.

Poc abans d'arribar a les postres el secretari de l'Associació, Joan Gelabert, desvetllà el sentit d'aquelles misterioses bossetes de terra que abans s'havien repartides. Digué que dins de cada una hi havia tres o quatre pinyols de garroví, relacionant-ho amb les frases que sortien a la portada de la revista: «SEMBRAU

GARROVERS», «A Madrid no en tenen». El valor simbòlic que volíem donar a la portada anava directament lligat a aquelles frases. I anà bé per treure a escena el plat fort de la nit. Havíem anunciat que volíem homenatjar una persona que havia ajudat a molts de mariers a conèixer una mica més la seva pròpia història a partir de les investigacions que havia anat publicant a la nostra revista, pràcticament des del primer número. Bartomeu Pastor, l'homenatjat, rebé de mans del

president de l'Associació l'estatueta que simbolitza la nostra entitat. Així, en una mateixa nit quedaven units el passat (la història), el present (la revista) i el futur («sembla garrovers»). La veu poderosíssima de l'amo en Xesc de son Cloquis i el ball espontani d'uns assistents acabà una vetlada senzilla però entranyable per a la majoria de la gent del consell de redacció de la revista. Veure's envoltats de tanta gent va ser una injecció d'optimisme per a seguir endavant.

L'ESGLÉSIA DE MARIA PLENA DE GOM A GOM PER ESCOLTAR EL CONCERT DE L'ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BALEARS «CIUTAT DE PALMA»

I dissabte dia 10 de desembre arribà la tercera. A l'església parroquial arribaren 56 músics de l'Orquestra Simfònica de Balears disposats a oferir a la gent de Maria un concert que podem qualificar d'extraordinari.

Fruit de les gestions davant del Conseller de Cultura, aconseguíem una cloenda d'or per a la celebració del número 100 de la revista. L'Ajuntament de Maria així ho entengué i va córrer amb les despeses del transport dels músics, així com amb l'àpat que després del concert s'oferí als membres de la Simfònica. També entengué la importància de l'acte en Pere, el rector, i donà les màximes facilitats per poder-lo celebrar a l'església. Gràcies a tots per aquesta magnífica cloenda.

L'església de Maria ja era plena, poc abans d'iniciar-se el concert. A les nou en punt, el director Luís Remartínez inicià la primera part amb la Simfonia núm. 41 «JÚPITER» de Mozart.

Veure i sentir aquells 56 músics, procedents de 28 nacionalitats diferents, com s'identificaven amb el llenguatge universal de la música, va ser un plaer que difícilment oblidarem els amants de la música clàssica.

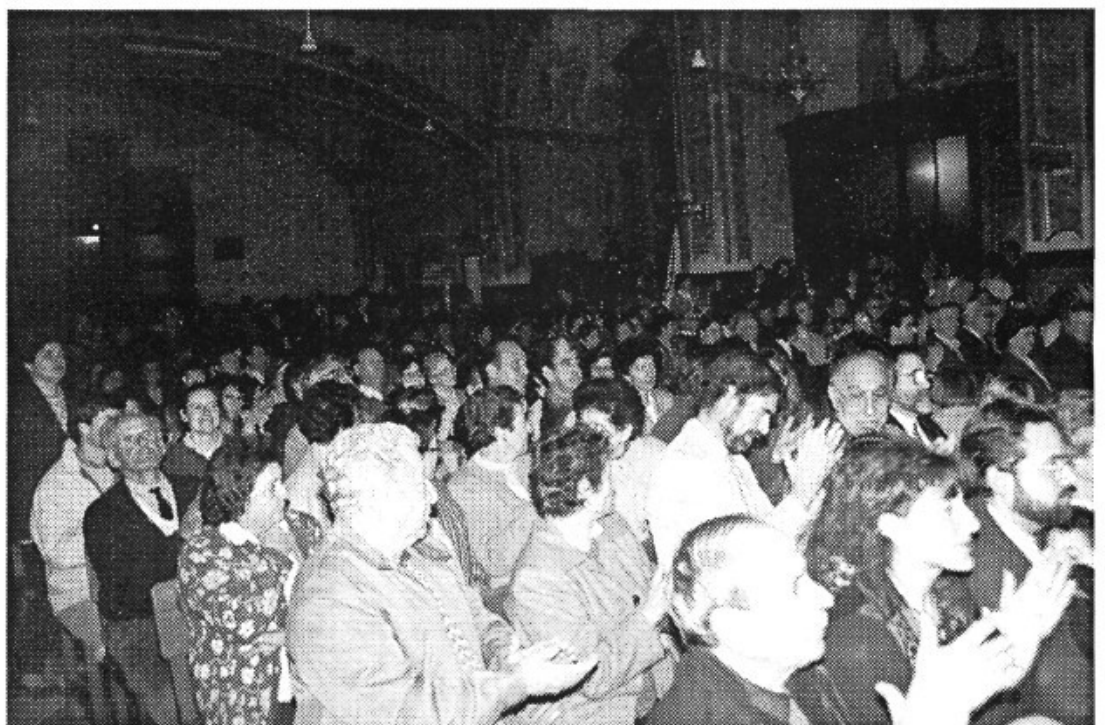
La segona part interpretaren la Simfonia núm. 4 «ITALIANA» op. 80 de Mendelssohn. El ritme, més viu que el de la primera part, accentua l'interès del públic assistent i tothom gaudí de valent amb la interpretació.

Tancàvem, així, els actes que ens havíem proposat

al voltant de la publicació del núm 100. Han estat unes setmanes de feina feixuga, de moltes gestions, però amb uns resultats que podem qualificar de satisfactoris. Els cent primers números ja han passat a la història. El proper, ja ha de formar part de la utopia del futur.

Gràcies a tots per la vostra assistència i el vostre afecte.

TROBALLES ROMANES AL PLA DE MALLORCA

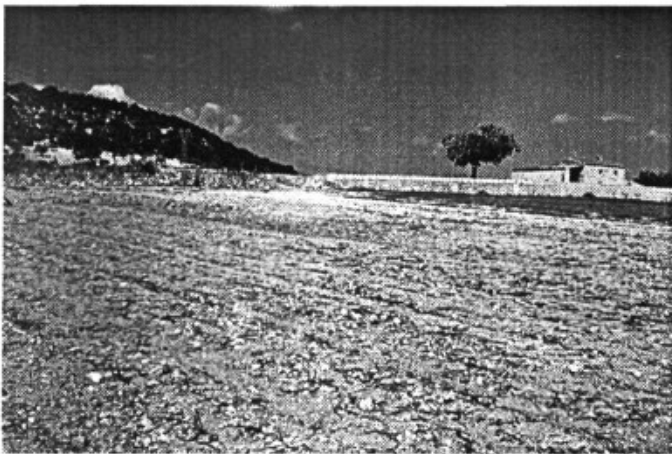
Una Vil·la romana a son Matet i sa Torre de na Gil

Ja fa alguns mesos que n'Antoni de son Matet ens digué que, quan llaurava, l'arada havia tret dues plaques de plom de considerables proporcions (la més grossa feia 0,50 m. X 0,68 m.) i, portat per la curiositat, ens demanà quin podia haver estat el seu ús i origen.

Aquest fou el nostre primer contacte, ple d'expectatives i alhora d'interrogants, amb tot el que s'amagava a son Matet i voltants. La placa de plom ens animà a trescar la zona i descobrirem, en superfície, gran quantitat de restes ceràmiques d'època romana.

Fou el començament d'una llarga successió d'anades i vengudes, de xerrades, de descobertes i de canvis d'impressions amb el propietari de son Matet i altra gent de l'indret.

TROBALLES D'OPUS SIGNINUM

Son Matet i Sa Torre de Na Gil. La paret separa els termes de Llubí i Maria.

Tots ens corroboraren el que la ceràmica ja ens havia avançat. Segons el propietari de son Matet, una «llaurada fonda», feta l'any 1955, tragué a la superfície gran quantitat de trossos d'una mena de trespol, que s'empraren per fer el llit dels camins de son Niell a sa Torreta, i omplir-ne marges i parets. Aquests fragments, dels quals alguns es poden trobar encara a les parets, són d'opus signinum, és a dir, de paviment romà. A més Antoni de son Matet ens informà de l'existència a la finca d'un pou empedrat que fou posteriorment cegat (1940-44); actualment en queda un altre, també de paret seca, a sa Torre.

Així mateix ens digué que recordava que alguns

havien trobat unes monedes, avui a col·leccions particulars, que han resultat ser de l'Alt Imperi.

Ens trobàvem, per tant, amb un jaciment indubtablement romà, d'època presumiblement imperial, i de nova planta, ja que no hi havia antecedents talaiòtics a la zona.

No està catalogat ni a les cartes arqueològiques de Maria ni de Llubí, i és, com resulta obvi, d'excel·lent importància per a l'estudi de la romanització de Mallorca.

De tot d'una ens adonàrem que es tractava d'un hàbitat de considerable extensió, fet que ens plantejà la possibilitat que es tractàs d'una ciutat.

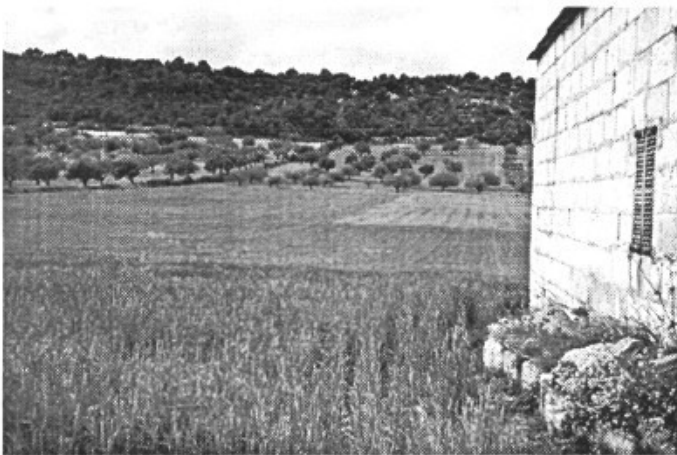
Camp de cereals a Sa Torre i Son Matet. Al fons Sa Serra de Muro i Ses Gabellines.

Pla de cereals a Sa Torre de Na Gil. Al fons, el turó de Sa Torreta i Son Perot.

Ens decidírem, així, a mesurar la superfície on eren visibles les restes ceràmiques romanes. La recopilació de dades fou particularment complicada, perquè tenguérem en contra llargs dies de pluja i de fang. Quan poguérem recórrer les finques, amb l'ajut dels mapes i el parcel·lari de Llubí i de Maria, comprovàrem que havia

CERÀMICA DE L'ALT IMPERI ROMÀ

Sa Serra de Muro des de Son Matet. Al fons, Ses Gabellines i Son Llopart

de tractar-se d'una vil·la, ja que les restes s'escampaven al llarg d'unes quatre quarterades, tot i tenir en compte l'acció natural de dispersió.

El jaciment està situat dalt d'un turó amb dos desnivells, ocupats avui per les finques de son Matet, sa Torre de na Gil i son Llopart de l'amo en Pep de Llampí, gairebé en una posició central respecte a l'eix Muro-Santa Margalida-Ariany-Sineu-Llubí. Abasta dos termes municipals: Llubí i Maria.

Probablement deu la seva existència a una situació privilegiada, entre la Serra de Muro i unes terres de conreu excepcionalment bones per a cereals i vinya, possiblement enclavada entre el nuu de comunicacions

TROBALLA DEL TOPÒNIM «LES GABELLINES»

de la carretera de Sineu a Muro (camí de sa Serra), al nord i la Siquia Reial, al sud.

Actualment estam enllestint l'estudi del jaciment, que properament confiam veure publicat, juntament amb les arqueòlogues Francisca Torres i Magdalena Riera.

Les línies d'investigació són:

- Dades que proporcionen les restes ceràmiques.
- Relació amb altres jaciments romans de la zona.
- Impacte del jaciment a la toponímia. Troballa del

Sa Serra de Muro. Son Llopart, Son Llopartet i Sa Torre de Na Gil.

topònim Les Gabellines, fins ara inèdit, i hipòtesi de Bilella com a nom de possible referència al jaciment.

Palma, desembre de 1994

Alexandre Font Jaume
Joan Mestre Rosselló
Bartomeu Pastor Sureda

Detall de la peça de plom trobada a Son Matet

SA XERRADETA AMB...

Aquest nom envitricollat i amb lletres afegides és el del nou grup de teatre del nostre poble. Un grup molt jove, entusiasta, sensat, culturalment avançat, etc.

Actualment són una vintena i confessen tots que no és un grup tancat, més aviat obert a qui vulgui participar-hi.

- Què és el que us anima a fer teatre, els demanam.

* Ens distreu, contesten. Passam una estona junts. Volem fer coses que ens entretenguin i ens agradin. Es molt divertit assajar un acte teatral. Hi ha nervis, però també hi ha estones de satisfacció.

- Quin tipus de teatre us agrada?

* Ens fascina el teatre modern, musical. Feim aquest tipus popular antic perquè sabem que agrada a la gent i la gent compta molt per nosaltres.

- Per allò del refrany popular, que les coses a Maria no duren, creis que el vostre grup durarà?

* Esperem que sí. Confiam que, per les festes de Maria, no importi que vengui un grup de teatre extern, podrem actuar nosaltres. No tenim res a dir contra altres grups de teatre, més aviat som de fer intercanvi i hi estam oberts. Tots podem aprendre i ensenyar.

- Endemés de l'acte teatral del Rei Herodes, com popularment se l'anomena, en teniu d'altres in mente?

* Volíem preparar «Caricies» d'en Sergi Belbel.

- Com a grup sou polítics, apolítics, passotes...?

* Com a grup som apolítics i cada un té la seva ideologia.

NOTOPENSAVES, UN NOU GRUP DE TEATRE AL NOSTRE POBLE.

- Sou objectors de consciència amb tendència a ser insubmisos o seguieu el trist corrent del servei militar, les armes i la violència?

* La majoria, per no dir tots, som o estam a favor dels objectors de consciència i un de nosaltres és insubmís i n'hi haurà més.

- Com veis la plataforma del 0'7?

* Primer, hi estam totalment d'acord i segon, voldriem que aquests doblers arribassin allà on toca i no fossin objecte d'una altra explotació o negoci.

- Vosaltres que anau pel mig i veis el moviment de la gent jove, creis que el joves de Maria van canviant, si creis que és convenient fer-ho?

* Pensam que, de fa quatre o cinc anys, els joves de Maria han canviat molt. Gent d'altres pobles ho diuen i passen gust de venir a estar a Maria. L'aspecte negatiu va canviant en positiu. Aquella cosa «pandillera» ha sofert canvi cap a bé. Ara hi ha objectors i insubmisos, cosa mai somiada fa un parell d'anys.

- Creis que seria bo despenalitzar el consum i tràfic de drogues?

* Les fluixes, sí, diuen, i les dures si les despenalitzava tot el món, tothom.

- I la despenalització de l'avortament?

* Si els pares o la mare no es veu amb coratge de tenir-lo, per fer un rebutjat o desgraciat val més no tenir-lo.

- Teniu alguna cosa que dir dels joves d'aquesta generació?

* Que no siguin tan acomodats i conformistes. S'els donen les coses massa fetes. Ens conformam així com ens ho donen.

- Després d'aquesta mica de divagació tornam al que ens arreplega avui: El Rei Herodes. Realment és aquest el nom que li donau vosaltres?

Rei Melciòn: Margalida Quetglas Vicens
 Patge : Catalina Ribas Mas
 Rei Gaspar: Isabel Vanrell Mascaró
 Patge: Maria de la Salut Monjo Ballester
 Rei Baltasar: Maria Isabel Font Mestre
 Patge: Catalina Mestre Quetglas
 Doctors: Joan Miquel Bergas Font i Rafel Aulet Galmés
 General : Miquel Mascaró Pastor
 Sant Josep: Pere Mestre Ferriol
 Maria Santíssima : Aina Maria Crespí Femenies.

* No. La nostre comèdia es diu: «L'Adoració dels tres reis d'Orient».

- Ens podríeu fer una miqueta de presentació o resum?

* El rerafons del principi fins el final és que han vist una estrella i la cerquen, van darrera ella i no la troben... A la fi resolen anar a veure el rei Herodes. Herodes no ho sap i crida els doctors de la llei i aquests llegeixen que pot ser a Betlem ja que així ho diu el profeta Miquees. Finalment canta la sibil·la interpretant les profecies. Herodes, furios, fa matar els nins d'un any a un dia. Amb tot aquest fil i bullit acaba el primer acte quan Herodes mor i el dimoni el s'en du. La segona part és curta. Es l'adoració dels Mags, el descobriment de la falsedat d'Herodes i el seguiment per un altre camí.

- Finalment us demanariem quin són els principals papers i els seus corresponents actors.

* Majordom i sibil·la :
 Jerònia Aulet Galmés
 Secretari: Pere Ferriol
 Bunyola
 Herodes: Damià Quetgles Mas
 Criat d'Herodes A i àngel
 Catalina Quetgles Vicens
 Criat d'Herodes B :
 Esperança Bergas Ramón

Una nit de vent i fred hem estat reunits un parell del grup novell Notopensaves a devora el foc de la cuina de Ca l'Amo en Gaspar.

Ens diuen que representaran l'acte el dia 6 de gener de l'any del senyor 1995 en el temple parroquial. Vos desitjam, com ja ho estau demostrant, constància i èxit.

Magi i Pere

Què hi fa una revista com aquesta en un poble com aquest?

El que segueix a continuació havia de ser el meu article al Número Cent, però com que el temps passa més de pressa del que hom fa comptes, a l'hora d'acabar la revista de l'article en tenia el títol i poca cosa més.

No és necessari pensar massa per donar una primera resposta a la pregunta del títol. Primer de tot, una revista com aquesta informa; de què?: doncs de les petites coses que passen al poble, petits esdeveniments de la vida quotidiana, els naixements, les noces, les defuncions, les sortides del club d'esplai, de la tercera edat, del carrer que s'obri nou, del carrer intransitable, de les pluges... Sembla que a un poble petit com Maria la informació ha de fluir pel contacte personal, per la conversa al carrer, la botiga o el cafè, i així és en bona mesura, però cada vegada és més freqüent sentir que algú diu: «he sabut pel Carrerany...» o «Fent Carrerany diu...». Aquestes expressions són indicatives de que molta gent llegeix la revista i que a través d'ella s'assabenta de coses que passen al costat mateix de ca seva.

Per altra banda, una revista com aquesta contribueix a crear opinió. Quan la gent llegeix, pensa; molt més que quan parla, perquè les paraules es diuen una vegada i part del seu sentit es dilueix en el moment mateix de ser dites, però l'escrit es pot re-llegir i permet posar distància entre l'autor de l'escrit i el lector. Fent Carrerany contribueix a crear opinió perquè tracta temes diversos (actualitat, medi ambient, història, esports...) i la informació sobre aquestes qüestions obliga d'alguna manera a formar-se una visió pròpia d'allò que es tracta. Però no només la informació ajuda a crear opinió; també hi ajuda la polèmica: quan explicam fets constatem allò que hi ha, però quan els valorem anem una mica més enllà perquè els interpretem i la interpretació sempre es fa des d'un determinat punt de vista, mai no és neutra. Quan una interpretació s'enfronta a una altra sorgeix la polèmica que, feta civilitzadament, és un magnífic exercici per mantenir la salut democràtica. Crec que Fent Carrerany constitueix un bon marc per la discussió i la polèmica; només falta tenir el coratge de dir obertament el que hom pensa i, respectant de veritat les persones que sostenen punts de vista diferents, defensar els propis amb els millors arguments possibles.

En tercer lloc, una revista com aquesta posa el seu granet d'arena per a la conservació de la memòria col·lectiva. A través de les xerradetes amb gent major ens hem assabentat de moltes coses que possiblement no haguérem sabut mai i, el que és igualment important, la petita història de molta gent ha quedat escrita i romandrà disponible per ser llegida quan passi el temps.

La mateixa funció compleixen els molts articles sobre història, llocs, arqueologia, que ens ajuden a entendre millor d'on venim.

Un altre paper que compleix Fent Carrerany és el de contribuir a la normalització lingüística del nostre poble. Pens que hi deu haver algunes persones que han començat a llegir en català a les pàgines de la revista i és ben possible que n'hi hagi d'altres que l'única cosa que hi havien llegit abans era aquella «doctrina grossa» que calia aprendre per fer la primera comunió i alguna rondalla.

Però no són tot flors i violes. Fent Carrerany té mancances i crec que ser-ne conscient és la primera passa per poder-les corregir. Des del meu punt de vista hi manca més varietat de col·laboradors. És molt agradable i tranquil·litzador pels que formem el consell de redacció saber que cada mes podem comptar amb una sèrie d'articles «segurs», però crec que seria bo que, a més d'aquests, poguéssim comptar amb col·laboracions esporàdiques de gent que no escriu habitualment a la revista, però que a un moment donat té dues pàgines que li agradaria veure-hi escrites. La varietat, la pluralitat, sempre són enriquidores. No és necessari que tots els que escriuen a una revista hagin de ser de la «mateixa corda»; una altra cosa diferent és que es mantingui una coherència en la línia editorial i en el consell de redacció, però aquesta és una altra història.

Una altra mancança que assenyalen algunes de les persones que respongueren a l'enquesta del número cent és que a la revista hi surten poques coses per els joves. Totalment d'acord, però em sembla que qui millor pot fer coses per els joves són els joves mateixos. M'explic: crec que des de la redacció de la revista hauríem de promoure algunes activitats que afavorissin la participació dels joves, però també crec que ells mateixos s'haurien d'espolsar la peresa i posar-se a escriure i a fer-nos arribar els seus escrits. Segurs que molts d'ells tenen algun poema amagat (record que molts de grans autors han publicat amb pseudònims, així que no sempre és necessari donar la cara, o el nom...), alguna feina de l'escola, de l'institut o de la universitat de la que n'estan particularment contents, segur que algun dia s'han sentit particularment indignats per algun fet i voldrien escampar la seva indignació als quatre vents, o agradablement sorpresos per alguna circumstància, per un llibre que han llegit, una pel·lícula que han vist, etc. Tot això i més hi cap a les pàgines de Fent Carrerany; només hi ha un petit entrebanc: escriure sembla una muntanya, cada vegada escrivim menys, però quan un s'hi posa no és tan difícil.

Altres persones diuen que el que troben a faltar són passatemp, pàgines d'humor, acudits, etc. Hi ha algú que s'animi a muntar cada mes una pàgina d'aquestes característiques?. Segur que seria ben rebuda...

Algun dels enquestats opina que s'hauria de millorar la presentació. Crec que al nº 100 es va millorar de manera considerable i esperam continuar millorant; però en

aquest aspecte hi intervé el factor «diners», a més de la voluntat. De totes formes, si tot fos ja perfecte, seria més difícil trobar incentius per tirar endavant; sent conscients

de tot el que ens manca, sabem que no acabarem la feina, que hi ha molt de carrerany per fer.

Margalida Mas i Vicens.

CAP AL 200

Els actes organitzats per la nostra Associació amb motiu de la publicació del número 100 de FENT CARRERANY han passat. A partir d'ara s'ha de posar fil a l'agulla per arribar mes darrera l'altre als 200 i per començar, en les vostres mans ja teniu el 101, amb nou format i renovades il·lusions.

Després de la l'aparició del número 100, de la taula rodona, del sopar, de l'actuació de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears i de les adhesions personals públiques i privades, s'ha de seguir endavant amb la tasca mensual de fer arribar a la casa dels socis i subscriptors la revista. A l'interior dels que han participat de cada un o algun del esdeveniments, hi ha tengut cabuda la satisfacció i, perquè no dir-ho?, un cert orgull per tot el que ha representat arribar al número màgic del 100. Entre una cosa i altra ha estat un mes d'emocions i en el que s'ha intentat, i vull pensar que s'ha aconseguit, que tothom que ha volgut, hi

ha tengut ocasió de participar i disfrutar.

Els objectius han de seguir essent clars, la voluntat ferma i l'esperit progressista, democràtic i inquiet. Totes les coses bones que s'han fet, s'han de millorar i d'entrada ja s'ha aconseguit la integració d'una part de lectors que per diversos motius no havien manifestat públicament l'interès que entre ells despertava FENT CARRERANY i han suplit als que per raons òbvies han deixat, en el seu dret, de reber-la a casa seva. En certa manera és un reconeixement a la feina ben feta.

Una vegada més vos anim a participar com a col·laboradors, ja siga amb articles o amb feina de la que no es veu, ja veis que a la llarga surt, amb la revista i ho faig extensiu a tota l'Associació. Una bona ajuda sempre és ben rebuda.

Gràcies a tots els que han fet possible que el somni es convertís en realitat. Somiem tots junts per un futur millor. Molts d'anys.

Jaume Mestre.

CONVOCATÒRIA DE L'ASSEMBLEA ORDINÀRIA DE L'ASSOCIACIÓ FENT CARRERANY

Es comvoca a tots els socis i sòcies de Fent Carrerany a l'assemblea ordinària que tindrà lloc el proper divendres, dia 13 de gener, a les 20 hores en primera convocatòria, i a les 20'30 hores en segona convocatòria, a l'escola de dalt, amb el següent ordre del dia:

- 1.- Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.
- 2.- Informació econòmica de l'any 1994.
- 3.- Informació d'activitats de 1994.
- 4.- Renovació de la Junta Directiva.
- 5.- Proposta d'activitats per a l'any 1995.
- 6.- Previsió econòmica per a l'any 1995.
- 7.- Precs i Preguntes.

EL PRESIDENT

BULLIT DE NOTÍCIES

NADAL I MATINES

Direm que les matines foren un vertader i autèntic èxit popular. El poble va fer les matines. El temple estava més que de gom en gom. Era una màxima arreplegadissa. El cor parroquial brillava entre notes d'orgue, veus i fobiols. Un grup de nines, vestides amb una camisa de dormir de la padrina, un roquet d'escolanet i unes ales d'àngel, cantaven de nou, com ho feien un temps, el «que passa pastors». L'esplai Es Rebrot, amb el ple dels monitors i al compàs de les notes dels Esclatasangs, contaven una preciosa cançó composta pel mateix grup Es Rebrot. El resum i la pinzellada d'or la va posar en Jaume Santandreu amb una poesia al Nadal Brodat. Es que el Comitè Capella Fonda ha aconseguit enguany, amb l'ajuda del poble, preparar una magnífica exposició d'una variada gamma de punts mallorquins, brodats a mà, llençols, estovalles, etc. Aquí es pot veure la gran cultura i laboriositat de la dona de Maria. Es orgull pel poble i satisfacció per tots. La dona de Maria, sempre amb ganes de superació i llibertat, avança cap a l'abolició d'una possible dependència i deixalles d'esclavatge.

BETLEMS

Ràdio Maria ha visitat 24 betlems a distintes cases de Maria. Hem cregut més en la participació que en el concurs.

CATEQUESI

El grup de catequistes informa que el 15 de gener comença la catequesi. Es pels nins de 6 a 14 anys. Els pares interessats poden parlar amb la parròquia o amb un catequista.

CONFIRMACIÓ

Els joves que tinguin 18 anys i es vulguin confirmar poden avisar la parròquia i s'els cridarà per la preparació.

ELS MESOS DE 1995 TENEN EL NOM FORASTER

Així és al calendari que hem rebut amb la felicitació de l'Ajuntament de Maria. Junt amb uns telèfons d'interès, que són de molta utilitat, tenim que l'any 1995 comença amb un flamant «ENERO» i, si anau girant fulls, trobareu «FEBRERO», «MARZO», etc. I si teniu necessitat de saber quin dia és el vostre Sant, a aquest calendari no hi trobareu Sant Pere, ni Sant Antoni, ni Santa Margalida. Potser serà un any tan bo que podrem viure alegrement sense preocupar-nos per saber quin dia ens trobam i tots els dies seran bons dies i bones festes. Això sí, el dia 31 de desembre de 1995 serà, com cada any, Sant Silvestre i acabarà en català

EL DIA 5 ARRIBARAN ELS REIS

Sabem de bona font que enguany també arribaran els Reis d'Orient. Serà el dia 5 de gener i vendran carregats; de què?...

Ses Majestats són generosos, però posen condicions; hom s'ha d'haver comportat bé per arribar als regals que hem demanat o, com a mínim, tenir el bon propòsit de rectificar l'any que ve. A més, els Reis a vegades porten regals-sorpresa perquè ells coneixen les nostres necessitats. De veritat, saber que els Mags tenen cura de nosaltres en començar l'any ens dóna una tranquil·litat!...

XOCOLATADA A L'ESCOLA

Com cada any en acabar el primer trimestre, l'A.P.A. de l'Escola volgué fer una celebració anticipada de Nadal. Xocolata per a tots i cançons a moltes veus marcaren el començament de les vacances i de les festes.

BULLIT DE NOTÍCIES

ASFALTAT DELS CARRERS LLUNA I ROSES

Després de dinou mesos de pedres i pols, el dia 28 de desembre, dia dels Innocents, es començaren a asfaltar els carrers Lluna i Roses (no exactament tot el carrer, només la síquia d'enmig). Sigui ben arribada la notícia, però aquests carrers pertanyen a la mateixa fase d'altres que fa molts de mesos que ja estan asfaltats.

PISTA D'AVENTURES

El dia 28 de desembre més de quaranta nins i nines, acompanyats per monitors de l'esplai anaren a passar del matí a la «Pista d'aventures», al Polígon de Llevant de Palma. Expliquen que s'ho passaren «pipa», «guay» del tot, i que l'any que ve hi volen tornar.

JA TENIM FAX

Per si qualche vegada ens voleu enviar la vostra col·laboració ho podeu fer al número 52 55 85. Aquest ens ha arribat gràcies a un conveni amb el govern balear, per la publicació de l'article sobre l'Arxiduc.

FENT CARRERANY, UNA ALTRA VEGADA AL CANAL 37.

Serà el proper dia 11 de gener, i dins el programa magazine DIA A DIA, que s'emet de 2 a 4 de l'horabaixa i que més tard es torna repetir. Hem estat convidats a la tertúlia en motiu de l'edició del número 100.

FENT CARRERANY A LA PREMSA

Durant aquests passats dies la premsa de Mallorca s'ha fet ressó dels diferents actes que en motiu de l'edició del número 100 de la revista havíem preparat.

Hi hagué un diari, el Diario de Mallorca, que s'errà dues vegades en les informacions dels actes: el sopar deia que era a Ses Torres i el concert a una altra hora.

Volem donar les gràcies a tota la premsa que de qualche manera ha pensat en nosaltres.

DISC SOBRE LA TRAPA

El GOB ens ha demanat la inserció d'aquest anunci que teniu a la dreta, que reproduïm gustosament ja que la causa ens pareix molt justa.

Es tracta de l'edició d'un disc compacte amb música de 18 cantautors i conjunts de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears, els beneficis de la venda del qual aniran destinats a la recuperació de la reserva natural de la Trapa, destruïda per un incendi el passat estiu.

Vos desitjам que tingueu molt d'èxit i que La Trapa torni a ser el que era.

Cançons per

La Trapa

editat en disc compacte,
amb 18 temes (70 minuts) de la millor música en català:

- AIRES FORMENTERENCS *Frescor de matinada*
 AL TALL *Per Mallorca*
 BIEL MAJORAL *Sa madona*
 COANEGRA *Mai no hem estat a Marràqueix*
 GUILLEM D'EFAK *Les Illes*
 JOAN BIBILONI *Records de Son Amengual*
 JOAN MANUEL SERRAT *Pare*
 JOSEP TERO *Aiguamolls*
 LLUÍS LLACH *Alè*
 MARIA DEL MAR BONET *Sa Dragonera*
 MARINA ROSSELL *Impossible, soroll, impossible*
 MÚSICA NOSTRA *Es Trenc*
 OVIDI MONTLLOR *Dóna'm la mà*
 RAIMON *Lo jorn ha por*
 SOMNIS BLAUS *Boires matinals*
 TOMEU PENYA *Cabrera*
 UC *Cançó de vesprada*
 URBÀLIA RURANA *Pur de cor*

Els artistes i les seves cases discogràfiques col·laboren desinteressadament en aquesta edició limitada.

Els beneficis de la venda seran destinats a la recuperació de l'ecosistema de la Reserva Natural de La Trapa, totalment destruïda per un incendi forestal el passat mes de juny.

Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa
Verí, 1, 3r. 07001 PALMA
Tel: 72 11 05

Font i Monteros, 18
07003 PALMA
Tel: 71 33 16

DEMOGRAFIA

ENS HAN DEIXAT:

Na Martina Miralles Esteve morí als 61 anys el dia 2 de desembre de 1994. Vivía al carrer Font i Roig, número 10.

Na Jerònia Aulet Mas, religiosa franciscana nascuda a Maria, morí als 75 anys a Capdallà.

En Josep Ginard Vanrell morí als 80 anys al carrer Artà, 1, el dia 26 de desembre de 1994.

Que descansin en pau.

BENVINGUTS:

Martina Cifre Castelló nesqué el 25 de desembre de 1994.

Es filla de Sebastià i de Margalida i el seu domicili és al carrer Nou, número 35.

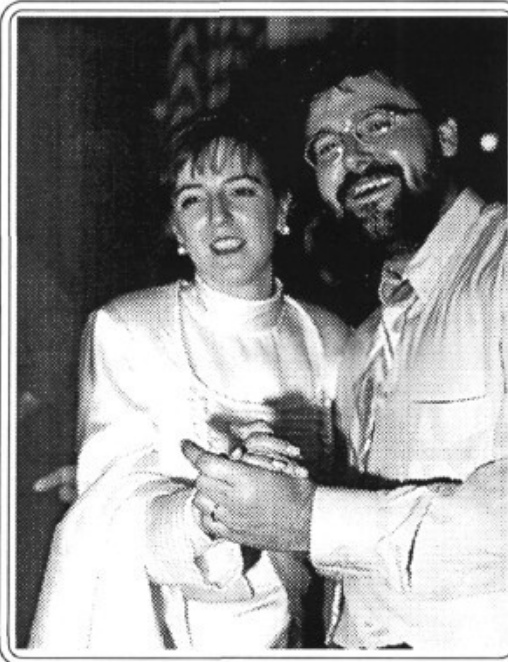
Enhorabona als seus pares i demés familia.

JA L'HAN FETA:

Miquel Morey Mas i Francisca Maria Bergas Mas. Es casaren a la parròquia de Maria el dia 17 de desembre de 1994.

En Miquel era l'únic, juntament amb el rector, del Consell de Redacció de Fent Carrerany que mantenia el fadrinatge. Ara això s'ha acabat, ja ets com els altres.

Els membres del Consell de Redacció us desitgen tota la felicitat que us mereixeu.

Que el vostre amor no acabi mai.

RESUM DEMOGRÀFIC DE L'ANY 1994

Nascuts	13	Morts	30
Batejats	21	1a Comunions.	24
Noces	17	Confirmacions	18

TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	525002
FAX	525194
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)	525594
APOTECARIA	525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax) ...	525083
ESCOLA DE BAIX	525252
CA SES MONGES	525144
LOCAL TERCERA EDAT	525564
PARRÒQUIA	525033
GESA INCA: AVARIES	880077
BOMBERS	085
AMBULATORI D'INCA	502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA	061
SON DURETA (Centraleta)	175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)	502850
AMBULÀNCIES	200362
RECAPTACIÓ DE TRIBUTS	
DE LA CAIB (Inca)	505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA	
(Inca)	505150

HORARIS:

AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

APOTECARIA:

Matí: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

BIBLIOTECA:

Dimarts, dijous i divendres: de 18 a 20 hores.

Dimecres: de 17 a 20 hores.

Dissabtes: de 10 a 13 hores.

LÍNIA MARIA-PALMA:

Sortides Maria: 7'30 i 15 hores.

Sortides Palma: 13 i 19 hores.

LÍNIA INCA-MANACOR:

Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.

Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU: Carrer Ponent, número 3.

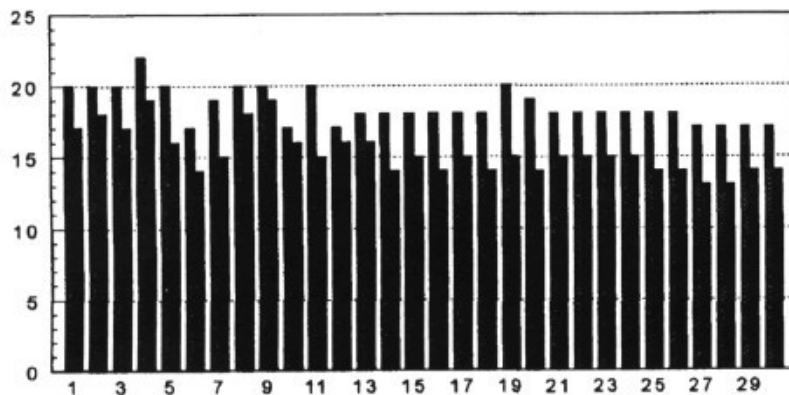
- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al855043

- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al520292

- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al236624

El temps

MES DE NOVEMBRE DE 1994

GRÀFICA DE TEMPERATURES MÀXIMES I MÍNIMES

PLUVIOMETRIA	Temperatura Màxima
Dia 1	1 l.
Dia 2	26 l.
Dia 4	24 l.
Dia 12	9 l.
TOTAL:60 LITRES	
	Temperatura Màxima
	21'5 ° C (Dia 4)
	Temperatura Mínima
	12'5 °C (Dia 27)
	Temperatura Mitjana
	17°C
	Mitjana Màximes
	18'5 °C
	Mitjana Mínimes
	15'4 °C

Temps passat

GENER DE 1.987

- Sant Antoni: Festa d'hivern.
- 24 hores de ràdio.
- La Reforma Educativa.
- Conte per a al·lots i no tan al·lots.
- Pàgina Bíblica: Els Mags, l'Estrella i Herodes.
- La Llei de Normalització Lingüística.
- La Columna de la llengua: Llengua i dialecte.

GENER DE 1.988

- L'Ajuntament no respecta la llei.
- El que s'ha escrit de Maria.
- La Columna de la Llengua: Lèxic Nadalenc.
- Sa Xerradeta amb en Biel Bergas, President de Fent Carrerany.
- Taula Rodona: Tercera Edat.
- Persones de Poble.
- D'esquena a l'escola.

GENER DE 1.989

- La Columna de la Llengua: Noms d'oficis.
- La societat consumista.
- Des del Balcó de la Sala: El perquè de les Normes.
- Carta als Reis d'Orient.
- Concert de piano i cant coral.

GENER DE 1.990

- Montblanc, l'altra cara.
- 1ª Exposició de Pere Alemany a Barcelona.
- Festes de Nadal.
- Sa Xerradeta amb l'amo Andreu Forteza.
- Carrerany Esportiu: Exhibició escaquista del campió d'Europa Alexei Dreev.

GENER DE 1.991

- Memòria R.A.M.: Nadal.
- Sa Xerradeta amb en Joan Vives.
- Un problema ecològic: El preu de les ametlles.
- Punt d'Atenció Continuada a Sineu.
- Pere Alemany exposa a Bisart.
- Carrerany Esportiu: El Club d'Escacs de Maria campió de 2ª de Mallorca. -Mariandos a la cursa de l'Indiot.

GENER DE 1.992

- Les nostres possessions(II): Montblanc.
- Trobada P.S.O.E.-Premsa Forana.
- Nadal a Maria.
- Sa Xerradeta amb l'amo en Pau Colombram Mieres.
- Opinió: Visca la tradició! Visca la Monarquia!
- Feim Carrerany: Excursió als Molins de Llinars.

GENER DE 1.993

- La planta asfàltica ja està muntada.
- Maria de la Salut, un municipi de llinatges molt característics.
- Sa Xerradeta amb el Doctor Antoni Gelabert Mas.
- El Refugi, un projecte necessari.
- Per un pacte global en matèria urbanística.
- La contaminació acústica.
- No volem la macropresó a Mallorca.
- Feim Carrerany: Excursió a S'Albufera.

GENER DE 1.994

- Exit de l'exposició del fons fotogràfic Pere Mascaró.
- Nadales Fosques 1.993.
- Carta als Reis Mags.
- Sa Xerradeta amb en Guillem Mas Negre.
- L'amo en Xesc de Son Cloquis «Meritissimus».
- Un Any a la serra peruana.
- Gabriel Jordà, «Gran donant de sang».

ESCOLES VIATGERES: RUTA DE CÀCERES

Aquí teniu una altra vegada, el relat d'un viatge. Aquest és el que feren quinze alumnes de vuitè del nostre centre, als quals vaig acompanyar. Tots han fet el seu relat, a costa de pregar-los, perquè arribàs a temps per a publicar-lo a la revista d'aquest mes. He elegit el més

Aquí teniu les "suits" on passàrem tan bones nits

complet per a la seva publicació i hi he afegit fragments dels altres relats, com ja he fet altres vegades, fragments que complementen, alegren, posen anècdotes al relat principal. Just manca el relat d'en Jaume Marc, que no l'ha pogut fer, degut al seu desgraciat accident. Els alumnes que participaren en aquesta experiència de les Escoles Viatgeres foren aquests: Miquel Alemany Carbonell, Antònia Bergas Bergas, Margalida Bergas Ferriol, Jaume Marc Bunyola Lladó, Francisca Maria Capó Gelabert, Miquel Carbonell Roca, Miquel Cladera Genovard, Luisa Coronado Murillo, Miquel Mas Ferriol, Magdalena Mestre Ferriol, Jordi Miralles Adrover, Pere Antoni Quetglas Castelló, Joan Ramis Gual, Salvador Ribas Mas i Pere Ribas Vicente. Les fotografies que acompanyen el reportatge foren fetes per na Francisca Maria Capó i en Pere Ribas.

Magí Ferriol.

Us ho conta en Pere Ribas Vicente:
Primera Jornada 8/11/94 MARIA/PALMA/MADRID/
CÀCERES

Era el dimarts, vuit de novembre, quan de bon matí ens despertàrem. Havia arribat el dia de partida, tots preparàrem algunes coses d'última hora. Ens despedirem dels nostres pares i germans; catorze companys i jo havíem quedat a la Plaça des Pou a les 7:45 i allà ens reunirem. Fèrem grups i ens posàrem dins els cotxes d'alguns pares que ens acompanyaren a l'aeroport de Palma. A l'aeroport embarcàrem les maletes i nosaltres passàrem per un detector de metalls, a en Miquel Alemany li pitaren i tots ens estranyàrem però finalment tot quedà en una anècdota, eren les seves botes «Martins». Després pujàrem a l'avió de la companyia Ibèria anomenat «Monestir de Poblet». Dins l'avió ens trobàrem un altre grup que anava a Toledo, també amb les Escoles Viatgeres. Eren els del col·legi «La Soledat» de Palma. Amb un tres i no res arribàrem a Madrid on feia un dia molt tapat i plougé una mica. Baixàrem a l'aeroport de Barajas. Mentres esperàvem el tren que més tard agafàrem, visitàrem el

Visita al jardí botànic de Còria. El monitor havia fet el servei militar a Mallorca

Palau Reial. Més tard pujàrem en un autocar fantàstic tenia: bany, dos televisors, una ràdio per a cada seient,...

Arribàrem a l'estació de «Chamartín» i agafàrem el tren que ens dugué fins a Càceres, el tren fou molt avorrit. Arribàrem a Càceres a les 7 h. de l'horabaixa. A l'estació ens va recollir un autocar que ens va portar fins al C.E.I.(Centre d'ensenyances Integrades). Ens donaren les habitacions; anàrem a sopar al menjador; coneguèrem les instal·lacions i ens anàrem a dormir després de fer, amb en Magí, el repàs de la jornada.

«Vàrem arribar a Madrid sencers i vàrem anar a veure el Palau Reial.» (F.M.Capó)

«Vàrem conèixer els de Galícia, vàrem parlar i jo vaig conèixer na Marta. Aquella senyora, na Carmen, ens va ensenyar les habitacions.» (M.Carbonell)

«Després vàrem conèixer els nins i les nines de

A davant de l'església de San Pedro de Alcántara

Galícia, i el professor que nomia Tino.» (M.Mestre)

Segona Jornada 9/11/94 C.E.I./VEGAS DEL ALAGON/ SERRA DE GATA

Ens despertàrem a les 7:30 del matí; berenàrem a les 8:00 h. i a les 8:45 pujàrem a l'autocar que ens dugué cap a Coria. A Coria visitàrem una fàbrica de conserves i la catedral. Després dinàrem en un col·legi de Las Vegas de l'Alagón i per la tarda visitàrem la Serra de Gata i el poble. A Gata visitàrem un càmping, fèrem algunes compres i visitàrem l'església. Més tard vàrem tornar cap al C.E.I. on alguns ens dutxàrem, sopàrem, fèrem el repàs de la jornada i ens anàrem a dormir.

«Va ser un dia en què nos vàrem començar a conèixer amb els nostres amics de Galícia i els del País

Basc.» (M.Cladera)

«vàrem passar per les poblacions de Casar de Càceres, Portezuelo, Torrejoncillo, Coria i Moraleja. Aquests poblets varen esser meravellosos i guapíssims per la seva antiguitat.» (M.Alemaný)

«i vàrem partir cap a Coria on vàrem veure com regaven i una fàbrica de tomàtigues. Després de dinar vàrem anar a Sierra de Gata on el batle ens va explicar unes quantes coses.» (M.Carbonell)

Tercera jornada 10/11/94 C.E.I./MONFRAGÜE/ VILLA REAL DE SAN CARLOS/ TRUJILLO

Com cada matí ens despertàrem a les 7:30, berenàrem i pujàrem a l'autocar. Ens dirigírem al «Parc Natural de Monfragüe que té més de 200 espècies distintes: cigonyes, voltors, àguiles, guineus... Anàrem a dinar a «Villareal de San Carlos» per on hi passa l'antiga «Canyada Reial». Després d'haver dinat anàrem cap a Trujillo, poble que visitàrem l'any passat durant el viatge d'estudis. A Trujillo veiàrem l'estàtua de Francisc Pizarro, el castell i la fira del llibre. Més tard tornàrem cap al C.E.I. on sopàrem, fèrem el repàs de la jornada i ens anàrem a dormir.

«Cada dia fèiem el mateix, així quec no importa explicar gaire on anàvem a berenar, que després agafàvem l'autocar i...» (F.M.Capó)

«i vàrem anar al Parc Natural de Monfragüe. Va esser espectacular. Vàrem veure el riu Tajo i els voltors que volaven sobre ell. Vàrem baixar de la muntanya a peu on a menys de cent metres hi havia el res-

taurant on vàrem dinar, i ens varen ensenyar una mena de museu d'animals dissecats del parc.» (M.Alemaný)

«Com cada dia ens vàrem aixecar i vam berenar. Més tard vam partir cap a Monfragüe. Allà vam veure una burrada de voltors.» (P.A.Quetglas)

«El tercer dia va ser el millor. Vam anar al parc de Monfragüe; el millor era que els voltors et passaven volant molt aprop. A dinar anàrem a un restaurant del parc (la millor menjada). Per la tarda, a Trujillo, on vam visitar castells, convents, etc. Després, cap al C.E.I. a sopar i a dormir. Avui els bascs ja pareixien més simpàtics.» (S.Ribas)

Quarta jornada 11/11/94 C.E.I./ GARGANTA LA OLLA/ YUSTE./ PLASENCIA/LA VERA

Ens despertàrem, berenàrem, pujàrem a l'autocar i ens dirigírem a Garganta la Olla. Més tard visitàrem el

monestir de Yuste, on s'hi retirà Carles V. Després visitarem Cuacos de Yuste. A Cuacos de Yuste vàrem anar a veure la casa d'en Jeromín, fill bastard de Carles I d'Espanya i V d'Alemanya. Dinàrem a un col·legi públic i després visitarem un parc on hi havia molts animals, a Plasencia. Ja el vespre tornàrem al C.E.I. on sopàrem, férem el resum de la jornada i anàrem a dormir.

«Aquests poblets i comarques varen esser molt divertits perquè havíem de preguntar als habitants preguntes que ens feien els professors.» (M.Alemanya)

«Va ser una jornada molt divertida perquè havíem de preguntar coses els habitants. N'hi havia que anaven de bromes.» (M.Cladera)

«i a un poble de la Vera, que havíem de demanar que era la Casa de las Muñecas, i que era anar-s'en de picos pardos. Després vàrem anar a dinar a un col·legi que hi havia uns que vivien allà perquè en els seus poble no hi havia escoles.» (Ll.Coronado)

«Després vàrem anar cap allà on estàvem, vàrem sopar, ens vàrem fer les dents netes, la xerrada i a dormir.» (M.Mas)

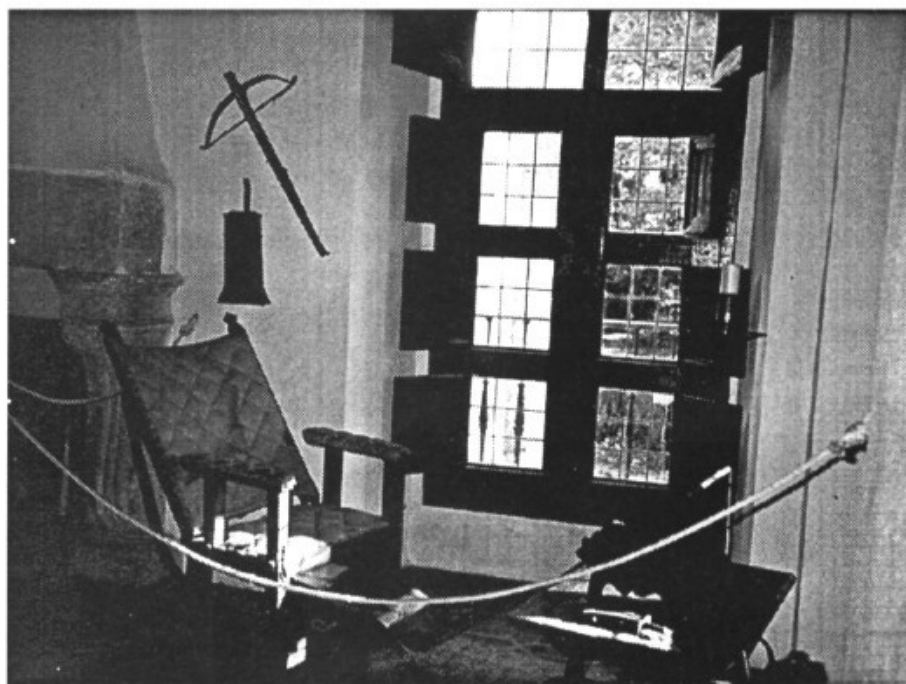
Quinta jornada 12/11/94 C.E.I./CACERES/ ALCÀNTARA/C.E.I.

Aquest dia, ja que era dissabte ens despertàrem a

les 8:00 hores, berenàrem i pujàrem a l'autocar dirigint-nos cap a Càceres. En cinc minuts hi vàrem esser, visitàrem la ciutat monumental, compràrem regals i anàrem a dinar al C.E.I.

Després d'haver dinat ens donaren dues hores lliures, alguns jugaren a futbol i altres descansaren a les habitacions. Quan hagueren passat les dues hores, agafàrem una bossa de picnic i pujàrem a l'autocar dirigint-nos cap a Alcàntara, veiérem el pont romà i la

Monestir de Yuste. Cadira de l'emperador Carles.

presa. Més tard anàrem a un centre comercial «Eroski»: fou molt divertit. Al vespre anàrem a sopar amb la bossa de picnic davant l'ajuntament de Càceres.

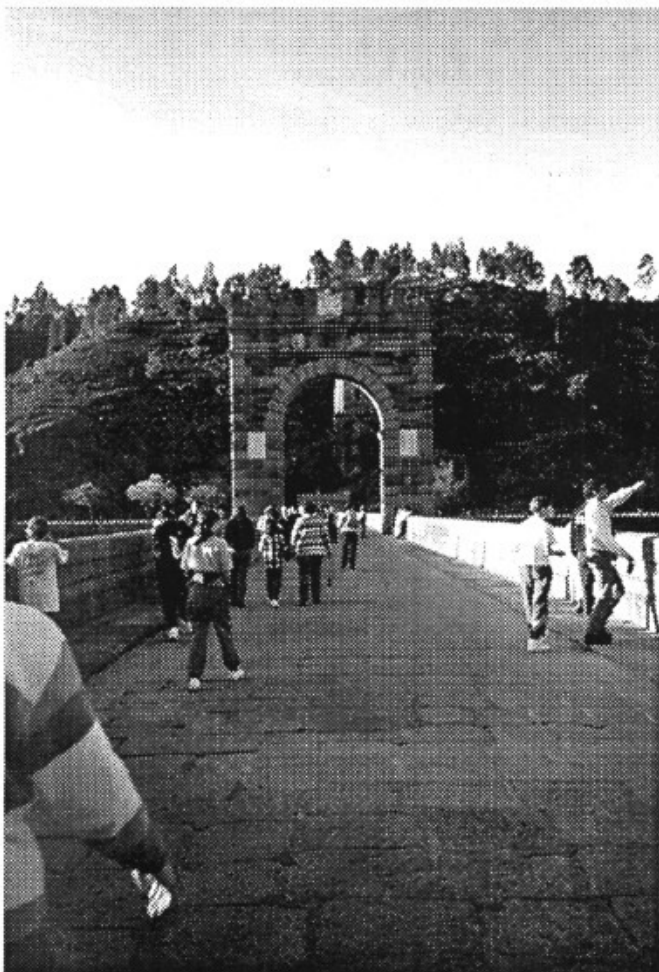
A Càceres hi havia una manifestació del 0,7%. Ja tard tornàrem al C.E.I. caminant, férem el resum de la jornada i ens anàrem a dormir.

«I si a algú se li havia trencat un siurell el podia comprar a Càceres. I com sempre vàrem agafar l'autocar directe al C.E.I.» (M.Alemanya)

Sexta jornada 13/11/94 C.E.I./MÉRIDA

Era el darrer dia que estariem amb els nostres companys. Tots ens despertàrem pensant en la despedi-

Fent amistats, davant l'Ajuntament de Càceres

Passejant sobre el pont romà d'Alcántara

da, berenàrem i pujàrem a l'autocar cap a Mèrida. A Mèrida visitàrem la ciutat romana: El teatre, l'amfiteatre, el circ... Tornàrem al C.E.I. on dinàrem. L'horabaixa anàrem a jugar a futbol, preparàrem les maletes, anàrem a veure una pel·lícula i anàrem a sopar. Després d'haver sopat ens intercanviàrem uns regals i férem una festa de despedida, on hi hagué molts plors. Més tard, molt tristos, ens anàrem a dormir.

«A la nit tots els de la meva habitació ploraven i ningú dormia.» (M.Alemaný)

«Devers les 8:00 de la tarde vàrem anar a veure una pel·lícula i vàrem ENTRE DOS MUJERES. Llavors vàrem anar a sopar i a la volta vàrem fer una festa i ens vàrem despedir. Ja ens veis a tots noltros amb un bon plors a l'hora de despedir-nos.» (M.Bergas)

«No ens vàrem dormir de tota la nit, i vàrem plorar tota

la nit. El millor era que ens podíem comunicar amb els que estaven al segon i el tercer pis.» (F.M.Capó)

Sèptima jornada 14/11/94 C.E.I / CACERES / MADRID / PALMA / MARIA

Ens despertàrem a les 6 del matí, a les 7 hores agafàrem el tren que ens dugué fins a Madrid. A Madrid dinàrem de picnic o a una hamburgueseria. Després de fer voltes per l'aeroport vàrem pujar a l'avió i partírem cap a Palma. Dins l'avió ens donaren un entrepà, unes begudes dins d'unes llaunes prou curioses i la premsa. Aviat arribàrem a l'aeroport de Palma on ja ens esperaven molts de pares. Férem grups i pujàrem dins d'un cotxe i cap a Maria s'ha dit.

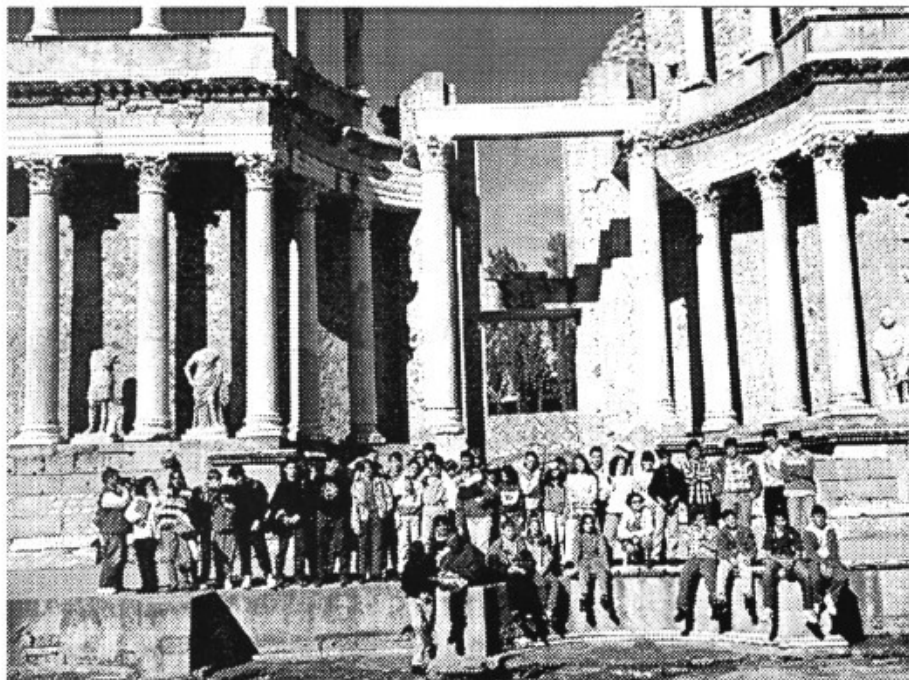
«i tots morts de son vàrem collir un autocar que ens va dur al tren» (M.Bergas)

«vàrem arribar a l'aeroport. I les meves amigues i jo vàrem veure els que presenten el KARAOKE. Ells ens vàrem donar un autògraf per cada una.» (Ll.Coronado)

«Els pares ja ens enyoraven i es varen alegrar molt quan vàrem arribar» (M.Alemaný)

«El dia que vàrem anar a fer les compres dels regals de la família, en Pere A. i jo varem quedar pelats, perquè vàrem comprar molt de regals.» (F.M.Capó)

«Aquest dia ens vàrem aixecar a les 6:30 h. i per primera vegada no vàrem berenar.» (P.A.Quetglas)

Aquí hi som tots els viatgers. És al teatre romà de Mèrida

PLATAFORMA DEL 0'7

La plataforma del 0'7 és una baula més dels fets històrics que marquen el nostre segle XX. Especialment a finals dels anys 60, la progressia s'imposà, va evolucionar i es va estendre per allà on anomenem avui tercer món: la desangrada Africa i l'agraviada Amèrica LLATINA. Eren temps de canvi i això era el que volien. Europa s'havia convertit amb el que fou fins el 91: un futur camp de batalla com per una tercera guerra mundial. Missils de l'OTAN i del pacte de Varsòvia ajuntaven les bases militars dels corresponents blocs. Aquí també hi ha variades progressies, moviments alternatius com els que aquí lluitaven per les llibertats democràtiques. Llavors per l'estatut d'Autonomia, i després per la llei de normalització lingüística.

Els moviments pacifistes (comissions anti-Otan o plataforma cívica, entre d'altres) reivindicaven en els quatre vents que els respectius ministeris de defensa absorbien més del 40% del pressupost nacional en armament bèl·lic i només el 6% pel tan escainat benestar social (educació, sanitat, serveis socials, etc.).

El color lila es va convertir amb la senyera d'un altre moviment de vanguardia: el feminisme, que demanava amb força la igualtat de drets a tots els nivells, entre homes i dones; amen d'una sèrie de problemàtiques que sofrien en carn pròpia. (No es tractava de la qüestió de que els mascles ens solidaritzassin amb elles, sinó, més aviat, assumir la seva problemàtica). Cada vuit de març es manifestaven pels carrers de les ciutats de Mallorca i del món sencer.

En el tercer món ja sabíem dels moviments

ecologistes greempeace, G.O.B. i de la diputada alemanya Petra Kelly..., dels mil i un intents per tirar a terra la darrera dictadura europea que el mateix temps havia exportat exiliats republicans per tot el planeta... Direm de correguda que mai vérem el canvi tricolor de la senyera. El canvi fou d'un escut d'honor per un escut monàrquic. Va fer moltes rialles a qui observava el fet des de la llunyania del tercer món.

A finals dels 60, en els països llunyans, els colors es tornaren més obscurs que el lila feminisme. Africa es vestia de dol pel dirigent pacifista Lubumba qui moria en el Congo de forma digna per evitar que la seva nació

es dividís en dos fronts i acabar amb una guerra civil.

Al mateix temps, a la República Sudafricana, s'apagava el verd esperança, després d'empresonar En Nelson Mandela.

A l'altra part de l'Atlàntic, a Bolívia, Guevara de la Serna (el Che) moria tapat de sang roja, com la seva roja senyera. Les ferides de la cama destrossada, infectaven totes les venes... de l'Amèrica Llatina.

El de París del 68 no era res nou. Molt abans, els universitaris de «Buenos Aires, La Primavera de Praga... I la pitjor sort la tengueren els estudiants de Mèxic que caigueren abatuts pel foc de les tanquetes de combat.

Aquí, a l'Europa no tot eren roses i les roses sempre tenen espines. Els objectors de consciència s'organitzaven i veien néixer els «insubmisos».

Les fotografies de «Operativo Carrero Blanco» voltaren el món i, boca oberta romangué aquest mateix món, quan Patrici Guzman filmà «LLueve en Santiago», les imatges que posaven els cabells de punta, del cop d'estat de Pinochet. Es perdia per sempre en Salvador Allende, un bon home que actuava com a persona i deia (que és massa demanar) que les mines de coure es posin «poncho» i polaines i comencin a ser xilenes. I ho va pagar molt car, amb la seva pròpia vida. A través d'una ràdio del meu exiliat padrí, escoltàvem: «Te recuerdo Amanda», de Víctor Jara...

Amb la llum verda de La Casa Blanca i amb armes europees Africa i Amèrica LLATINA foren empeses al camí de l'amargor. (un camí tan llarg com l'esperança d'un pobre). Les ones de cops d'estat ompliren ambdós continents i la progressia va ser forçada a l'exili. Pren contacte amb la progressia europea i una i altra es comuniquen. Juntes, sembren per tot Europa els «Comitès de Solidaritat». Aquest fou el programa, resumit, dels anys 60 i 70.

Durant els anys 80, presenciar una mare a La Plaza de Mayo, en una manifestació anti-Otan o veure un palestí cercar firmes per la l'alliberació de Gaza i Cisjordània, era el pa de cada dia.

Els comitès de solidaritat estaven ben organitzats. Preparaven cicles de conferències, cine, col·loquis, etc. L'objectiu principal era recaptar fons pels distints països en qüestió. Hugo Batalla, per aquests anys, era l'advocat que defensava els presos polítics. A Suècia es desenvolupaven actes per recollir diners. Així Hugo podia viatjar a Montevideo amb la protecció de la Creu Roja Internacional i el Drets Humans, i això li donava immunitat política. Entre els presos hi havia un gran polític i escriptor, Aníbal Sampayo, qui va escriure la cançó popular: «... aquí en las calles suceden cosas que ni siquiera pueden decirse. Los estudiantes y los obreros pondremos puntos sobre las «ies», es curioso, señor ministro, de que se ríe, de que se ríe...» El metge Tabaré Vázquez, des de la seva militància clandestina, curava els ferits de les manifestacions ilegals.

Es veritat que recollir firmes per alliberar a Mandela, pareixia utòpic... també ho era que Arafat fora el president de la nació palestina i no d'una comunitat autònoma.

Es removia que Ceuta i Melilla pertanyien a L'Àfrica, el Penyal de Gibraltar no era dels anglesos ni tampoc ho eren Las Malvines. Férem molta festa per una Nicaragua Lliure i el Salvador era la gran expectativa. Víctor Manuel i Ana Belén avisaven...» los sueños como vienen se van».

Arribàren els anys 90, caigué el mur de Berlín, però va caure a mal costat... D'altra manera, cantaria un altre gall...

Així el nostre món s'ha convertit en unipolar. Europa va romandre tranquil·la amb el final de la guerra freda i prest s'ha oblidat de les seves pors i de les seves misèries. La progressia, per dir-ho d'alguna manera, s'ha

cremada, ha afluixat més per cansament que per manca d'ideologia.

Cada moviment alternatiu ha seguit el seu camí i ha anat a allò seu. Els pacifistes han perdut el referèndum sobre la pau i el desarmament, els ecologistes aconseguiren la Dragonera, els feministes han quedat a mig camí de la seva reivindicació primordial, de l'avortament legalitzat i gratuït, exiliats africans i sudamericans celebraren junts, a la platja nudista de Deia, amb un torrat a caliu, la llibertat d'en Mandela.

Les roses sempre porten espines. Els nostres desapareguts mai han tornat. Fins el dia d'avui som molts els que recordam i ens preguntam: què haurà estat de n'Hugo Dermit Barbatos, aquell estudiant brillant, que col·leccionava excel·lents, aquell a qui dèiem «potrollo», per indomable? Ni els grillons ni els reixats de les presons ni la solitud d'una cel·la freda, el feren recular. Després de cada tortura, esperaven una resposta i aquesta era sempre la del silenci... De ser col·leccionador d'excel·lents va passar a ser una peça col·leccionable, com la de milers i milers de desapareguts.

Els dimonis rossos encara estan desfermats i, vade retro realitats, quan contemplam la crua realitat de l'Àfrica i l'Amèrica Llatina, però la progressia és caparruda i la progressia existeix encara avui i, «ahí està viendo pasar el tiempo...» la plataforma del 0'7.

Lucho Rama

PER L'ETIQUETATGE EN CATALÀ de la Coca-Cola

cridau al
telèfon del
consumidor
de Coca-Cola
(gratuït)

900-60 60 60

**Plataforma
per la
Llengua**

Hem rebut una carta de Sor Francisca Negre Carbonell, que traduí literalment.

ENDAVANT FENT CARRERANY

Encara que sia amb un poc de retràs, em vull unir a totes les persones que s'alegren i són feliços per haver arribat al número cent de la revista del poble de Maria.

La constància i la perseverància del ser humà és un valor dels que no es desanimen, no tenen por i mai es senten abatuts davant les dificultats, els problemes i els malentesos, que el nostre ésser i el caminar quotidià ha de superar en algunes circumstàncies de la vida, per molt bones que sien nostres intencions i recta i sincera nostra voluntat.

Aquesta resposta personal, grupal i de poble, tal vegada es dona perquè, per desgràcia, crec que estam massa acostumats a criticar en sentit negatiu, actituds, paraules i circumstàncies que, si fóssim vertaders crítics, ens ajudariem a saber valorar tot el positiu dels demés i tot això ens duria a tenir bones relacions amb Déu, amb nosaltres mateixos i amb els altres.

Aquests dies celebrem el misteri de Jesús que hi entra en carn humana per fer la voluntat de son Pare Déu i mostrar-nos un camí d'amor, de pau, de justícia, de solidaritat i servei generós. No hi ha cap dubte de que, si ens animàssim a posar-lo en pràctica, contribuiríem a realitzar una societat en la que el benestar i la felicitat, fruit de l'amor sincer, serien ben compartits per tots els que ens deim i som fills d'un mateix Pare.

Que la presència de Jesús en el misteri de Betlem i present en el cor de tots els homes, ens ajudi a saber apreciar i estimar el que fan els demés en favor de la cultura, el desenvolupament, la salut, la formació humana i cristiana i tot allò que ens pot ajudar a tots a promocionar-nos cada dia més i millor.

Vull felicitar a tots els que han contribuït i segueixen actualment, i els anim a continuar treballant perquè Fent Carrerany sia un medi, amb la seva lectura, d'acostament dels uns als altres i ens posi al dia sobre la vida del nostre poble, especialment els que, per la llunyania física, ens arriben molt poques notícies.

Abans d'acabar vull agrair la tramesa de les revistes que m'han arribat, però vull comunicar també a la directiva de la redacció o l'encarregat d'enviar-les que, durant l'any 94, només he rebut uns quatre números dels dotze que s'editen. No crec que sia culpa de correus ja que rebem altres revistes d'Espanya amb puntualitat.

La meua direcció és Casilla 1655 - Cochabamba - Bolívia.

Que en aquest any nou el Senyor i la Verge de la Salut ens concedeixin a tots el do de saber-lo viure amb pau, harmonia i respecte mutu i així puguem començar a

fruir del regne que esperam.

Maria de la salut, 19 de desembre de 1994
Sor Francisca Negre Carbonell

CARTA OBERTA AL RECTOR PERE

Estimat germà: Acabat de llegir el darrer Fent Carrerany, el nº 100!, (quantas hores li haureu dedicat!) el meu pensament ha volat directe a l'admirat Padre Llanos, que està en el Cel. Aquell capellà que per voler ser cristià deixà el benestar al costat del «Poder» i la riquesa per integrar-se junt amb els necessitats allà al «POZO DEL TIO RAIMUNDO», als afores de Madrid. I no m'ha mogut haver-me assabentat aquests dies passats de que els seus antics feligresos i demés admiradors li han aixecat un monument; homenatge al que hi comparegueren des del batlle de Madrid, home de dretes de tota la vida, ric i ple com hem de suposar fins el camarada Carrillo, don Santiago, així com també el President de la Comunitat madrilenya, Sr. Leguina i l'ex-presidiari de CC.OO, don Marcelino Camacho, entre d'altres, que es mesclaren amb la multitud de gent del poble humil que sempre recordarà aquell capolant amb carnet comunista, que en temps difícils, de fam i de rusca, caminà colze amb colze amb ells mentre travessaven aquella «vall de llàgrimes», i fins la mort. No, no m'ha mogut cap classe de festa a pensar amb el Padre Llanos. L'he recordat perquè ell tenia una peculiar forma de resar que avui, trob jo, lliga o quadra amb la nostra situació actual. I és que ell, el Padre Llanos, quan resava, demanava sempre a Déu: «ENVIEU-ME FRACASSOS I DESHONRES». I continuava, suplicant al Crist crucificat: «BAIXA'T DE LA CREU».

Amic Pere: És dur el ser cristià!. Què dic?. Cristians ho som quasi tots perquè bé es cuidaren els nostres pares de dur-nos a batiar ben aviat, tan sols teníem dos dies. El que és dur, vull dir, és VOLER SER CRISTI. I com que sabem que vos voleu ser cristià el qui vos escoltam mentre predicau comprenem el perquè vos llançau sense frens a magnificar la paraula de Déu. Per això vos he de dir, vos vull dir, Pere, que per dur que sia aquest camí que heu escollit, al mateix temps és confortador i animador; sabeu per què?; clar que ho sabeu!; o no tenim els cristians, gràcies a Déu, la més bella i esplendorosa ORACIÓ (com no ho ha de ser si ens la va ensenyar el mateix Crist?). Em referesc, com podeu veure, al PARE NOSTRE, on hi trobam: «... perdonau-nos les nostres culpes, així com nosaltres perdonam els nostres deutors». (Avui, Pere, quan reseu, vos deman que repetigieu aquests darrers mots i que recordeu que mai va ser més gran el Crist que quan oferí l'altra galta).

Vos asseguro que no volia dir res més. Però per fer-vos un poc de ràbia contaré a continuació part d'una con-

versa que vaig tenir ja fa temps amb un amic. Succeï que vos ja dúieu bastant de temps per Maria, quan s'aturà per saludar-me, allà pel Call de Ciutat, a la meua feina, un antic conegut d'aquell temps «gloriós» de la «mili» (més tard vaig saber que es tractava d'un peix gros i que es movia per les oficines del Seminari vell). Després de recordar les peripècies passades en aquell temps ja tan llunyà, el meu conegut anà directament a l'assumpte. «I d'en Pere, que me'n dius?» -preguntà-. En Pere -vaig respondre jo-. Te diré cruament i clar perquè m'entenguis: a Maria quasi sempre havíem tengut uns capellans d'aquella classe que diuen que deien: FES EL QUE JO DIC I NO EL QUE JO FAIG». I en Pere et puc assegurar que almenys intenta predicar amb l'exemple, ja que el que és cert és que des de que arribà al poble la rectoria sembla un hospital; de «perduts», et diran alguns, però et puc dir que ell, en Pere, no demana a cap dels qui es presenten demanant assistència (i ja en podrien fer una llista ben gran), ni el nom ni la procedència. No, per ell tots són benaurats. I si els acull serà, diria jo, perquè vol seguir el camí del Crist, que digué: «TOT EL QUE FAREU ALS POBRES M'HO FAREU A MI». Però, (sempre hi ha d'haver un però?) vaig continuar contant al meu amic, es comenta que és una llàstima que no sigui un poc més diplomàtic per allò de «llevar ferro» a aquelles frases en que l'Evangeli és tan cru («... és més difícil que un elefant passi pel cos d'una agulla que un ric entri al cel», per exemple), i quan en Pere comenta aquestes sentències, a vegades, diuen, n'hi ha que es senten molestos. Aquí el meu amic explotà: «O és que en Pere és l'autor de les Escripures Sagrades?». No, vaig dir jo; en aquest punt sí que estem d'acord tu i jo.

I res més.

Si aquest escrit vos ajuda una mica a dur la creu em donaré per satisfet, ja que no és altre el motiu d'aquesta carta.

Miquel Oliver Roig.

P.D. No puc resistir la temptació de reproduir, aquí i ara, els darrers versos d'una composició que vos vaig dedicar aquells dies en que pareixia que ens volíeu fugir FENT CARRERANY, nº 41, desembre de 1989).

Són aquests:

(...)

predicarà la veritat
encara que per qualcú sia
un plat que no de brosat
ni tampoc de malvasia

(...)

Pare, jo vol vull donar
una petita alegria
No represent a Maria
però puc assegurar
que com jo al manco n'hi ha
vuit-cents i més

que des de ja
seguiran el vostre consell
QUE DAVANT L'HUMILIACI
MAI NING S'AGENOLLAR !

I afegesc avui, i dic:

Però davant la incomprensió
lo més guapo és PERDONAR!

Maria de la Salut, 29 de novembre de 1994.

UNA MARE PREOCUPADA

Aquesta nota d'informació va dirigida a tots els pares, mares, educadors i autoritats de Maria.

L'altre dia una dona em va dir si tenia cinc minuts per ensenyar-me una cosa, vaig anar a casa seva i em va mostrar una bosseta que semblava d'aquestes de ketchup, nescafé o maonesa, etc., però la veritat és que el que jo llegia era «Chapa TRAY. El mejor envase para tu bebida preferida». No acabava d'entendre res d'aquell joc que més bé pareixia un trencaloses.

Aquella dona tota amable i molt preocupada me va explicar que aquella bosseta l'havien duita de Ciutat i podia comprar-se a qualsevol estany. Un dia a una reunió de rehabilitació amb el seu marit, els monitors els explicaren que el contingut d'aquella bosseta és alcohol pur i a dindre s'hi pot trobar ron, wodka, ginebra, brandy, melocotón i manzana verde, etc; amb lletres ben petites es pot llegir: «prohibida la venta a menores de 16 años».

Aquella nit quasi no vaig poder dormir pensant en els nins i nines de Maria d'aquesta edat que poden arribar a tenir a les mans aquesta bomba.

A Maria es fan xarles de tant en tant sobre la Sida, l'ús de preservatiu, l'hepatitis B, la droaadicció, però falta també molta informació sobre l'alcoholisme juvenil i adult que per desgràcia també existeix a la nostra societat, i cal meditar aquesta situació.

Personalment vaig estar molt contenta d'haver perdut aquells cinc minuts amb aquella persona, ja que seria molt trist i llastimós que entrés a Maria al nostre estany aquesta famosa bosseta; val més prevenir que curar i, com diuen els savis «cap sa, cos també sa».

Joana Gelabert.

FENT CARRERANY ÉS EL VOSTRE MITJÀ DE COMUNICACIÓ. SI TENIU QUALQUE COSA PER PUBLICAR, FEIS-LA ARRIBAR A QUALSEVOL MEMBRE DEL CONSELL DE REDACCIÓ, ABANS DE DIA 15. NO PODEM GARANTIR LA SEVA PUBLICACIÓ EL PROPER MES, ELS ESCRITS QUE ARRIBIN MÉS TARD.

NADAL BRODAT

Les mans de les nostres mares
reberen per heretat
de l'enginy de les padrines
l'art d'agulles i didals.

De telessos i «mundillos»,
coixinets i fils passats,
broques, ganxets i tisores,
tamborets i retallats.

Fent filigranes de randes,
de teixits i de brodats,
orlant la filagarsada,
vorejant els acabats.

Les mateixes mans calloses
que donaven la llavor,
resseguint rera l'arada
les traces rectes dels soles.

Que cavaven les llobades
i safalcaven de prim
perquè a l'hora de la sega
no es mal-tudàs un sol bri.

Que manejaven les forques,
a l'era ventant el gra,
fermant el sac de les messes
i els baleigs per l'aviram.

Que a l'hora de la pastera
es convertien en punys
per treure de la fornada
un pa com el Bonjesús.

Les mateixes mans feineres
que estil.laven lleixiuet,
dins l'esmorrellada alfàbia,
per fer prodigis de net.

Que a la cuina aprofitaven
fins el darrer rosegó,
perquè mai mancàs a taula
el plat calent de l'amor.

Eixes mans amorosides
que embolcallaven els fills
i bressolaven tonades
fins colgar-los adormits.

Les mateixes mans, artistes,
brodaven punt mallorquí,
estampat o de creueta,
fent caixada pels fadrins.

Aregades per les monges,
enrampades pel fibló
de colomines geloses,
escarnien la cançó:

«Una fadrina brodava,
llavors ho tornava desfer,
per tenir feina que fer
quan s'enamorat hi anava».

Les mateixes mans que d'esma,
mentre vetllaven al foc
i empataven la xerrada,
enllestiren un tresor.

De randes, calats, garlandes,
puntes, lletres, entradors,
per ornar llençols i vànoves,
bruses, gipons, mocadors.

Estovalles, coixineres,
torcaboques i racons,
cortines, vestits de noces
i drapalls per als nadons.

Eixes mans són beneïdes!!!
Són mares de nostres mans!!!
Són la més preuada herència
que ens ha legat el Passat!!!

Per tot això un homenatge
volem retre aquest Nadal
a totes les nostres dones,
començant per la més Gran.

Maria, la humil donzella
que ens lliurà Déu fet infant,
brodant l'estel d'una Cova
que és llum de la Humanitat.

Mallorca gaudeix de l'honra
de viure en matriarcat
i d'anar, per nostres dones,
recte sempre cap envant.

Perquè, malgrat fossin pobres,
les dones, sempre elegants,
han guardat a Pagesia
un bon gust amb dignitat.

Però, junt amb l'homenatge,
sentim la necessitat
de jurar a nostres mares
tendresa per la fe d'un clam:

Enguany, dins la nostra Cova,
Déu ha nascut sense mans
i vol que siguin les nostres
que s'allarguin als germans.

Per fènyer amb alegria
el pa que esborri la fam,
per escalfar l'abraçada
que fongui la soledat.

Per sempentejar coratges
alçant crits de llibertat.
Perquè amb randes de gaubança
passem un NADAL BRODAT.

Que visquin les nostres dones!
Que visqui el nostre Nadal!
Que visqui el bon gust del Poble!
Bones Festes! Per molts d'anys!

Jaume Santandreu
Nadal 94, a Maria.

El teu esforç pot ajudar a protegir el medi ambient

Selecció dels fems i utilitzant els contenidors apropiats

Aprofita els Punts Verds

CONTENIDOR RECTANGULAR BLAU

Sí tot tipus de paper, preferentment u'oficina, revistes, diaris...
No papers bruts, amb restes de menjar, oli...

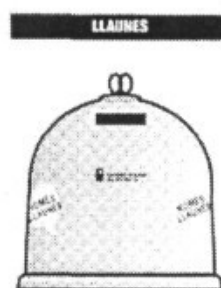
CONTENIDOR RECTANGULAR BLAU

Sí cartons de tot tipus, doblats u' tancats perquè ocupin poc espai.
No estratèctics, perquè tenen una làmina plàstica o d'alumini a dins.

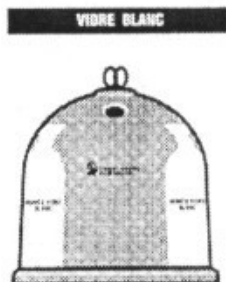
CONTENIDOR IGLÚ VERMELL

Sí roba i sabates que es vulguin tornar a utilitzar.
No roba bruta, sabuts molt gastats.

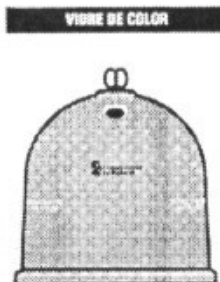
CONTENIDOR IGLÚ PLATEJAT

Sí saures de begudes i de conserves.
No altres objectes metàl·lics.

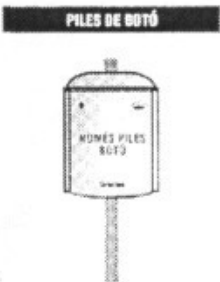
CONTENIDOR IGLÚ BLANC

Sí botelles i pots de vidre transparent sense els talls.
No talls ni bombetes.

CONTENIDOR IGLÚ VERD

Sí botelles de vidre no transparent (verd, amara...), i sense els talls.
No talls ni bombetes.

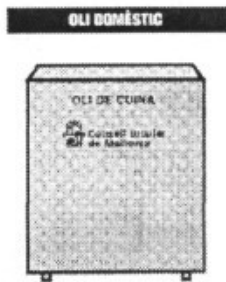
CONTENIDOR GROC

Sí tan sols piles de botó.
Els comerços poden sol·licitar un contenidor propi que recollirà l'Ajuntament.
No altres tipus de piles.

CONTENIDOR GROC

Sí tots els altres tipus de piles que no siguin de botó.
No piles de botó.

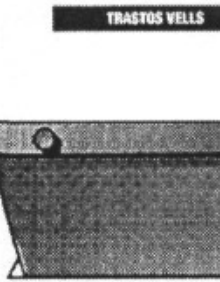
CONTENIDOR QUADRAT TARRONJA

Sí oli comestible que ja no s'utilitza (d'ou, de gira-sol...)
No oli de maquinària.

CONTENIDOR QUADRAT GRIS

Sí oli de maquinària.
No oli d'alimentació.

CONTENIDOR METÀL·LIC GRIS

Sí coperes i trastos que ja no s'utilitzen. Si són molt voluminosos és preferible telefonar al servei gratuït de recollida.
No restes de jardineria.

CENTRES DE RECOLLIDA SELECTIVA DE RESIDUS

És un misatge del **Consell Insular de Mallorca** per una Mallorca més neta.

DISENY: ETAR

REUNIÓ PREMSA FORANA I GERMANDAT DE DONANTS DE SANG

El passat dijous dia 24 de Novembre, els components de les publicacions de l'Associació de Premsa Forana pertanyents a la zona d'Inca, fórem convidats a una reunió amb la directiva de la Germandat de Donants de Sang de Balears i els representants o col·laboradors dels pobles que estaven convidats.

La reunió tingué lloc amb peus davall taula al Restaurant Foro de Mallorca a la qual assistiren dos membres del Consell de Redacció de la nostra revista acompanyats de na Maria Sureda, representant local de la Germandat.

En el decurs del sopar prengué la paraula el President de la Germandat, Víctor Gistau, donant les gràcies als presents per la seva assistència elogiant el treball de la Premsa Forana a la qual demanà un apropament seriós a l'Associació que ell presideix a fi que la Germandat arribi a cada un dels ciutadans de l'Illa.

Víctor Gistau donà compta de les dades que feien referència a l'any 1.993, en el decurs del qual havien tingut lloc 36.000 donacions amb un muntant total de 11.000 litres de sang i la participació de 130 col·laboradors. Que no hi havia hagut necessitat d'importar sang de fora de Mallorca, que serien necessaris de 40 a 50 donants per 1.000 habitants, que els mesos de més necessitat de sang són Agost i Desembre, del temps que pot conservar-se la sang dins la bossa (21 dies) i que les donacions es fan sense cap tipus de compensació econòmica i sense cap ànim de lucre.

També parlà dels projectes més immediats entre els quals destacà que s'està estudiant un conveni entre el M.E.C., la Conselleria de Cultura i la Germandat de Donants de Sang de cara als alumnes de BUP de Ma-

El president de la Germandat, Víctor Gistau, agrai la col·laboració de la premsa forana.(foto Última Hora)

llorca, una experiència pilot de cara a conscienciar els joves de la necessitat de donacions altruistes. La realització d'aquest treball serà una opció voluntària i sols influirà de manera positiva en les seves qualificacions.

Un altre dels projectes de futur a llarg termini seria la desaparició total de la Germandat, la qual cosa seria indicatiu de la total conscienciació de la població cap a les donacions.

Acte seguit prengué la paraula el President de l'Associació de Premsa Forana, Carles Costa, qui esmentà la plena disponibilitat de les publicacions a fer costat a la Germandat a l'hora de publicar qualsevol informació, instant als col·laboradors locals que entregassin el material amb temps, alguns dies abans del tancament de la revista.

Onofre Sureda Ribas.

L'AJUNTAMENT INFORMA: Obres 1994

Apertura de carrers: Lope de Vega
 Son Puig - Constitució
 General Moscardó
 Son Negre
 Escola de nins - Carrer Major
 Preussupost: 21.037.534 pesetes
 Aportació de l'Ajuntament: 2.103.000 pesetes.
 La resta l'aporta el Misnisteri d'Administracions públiques.

Il.luminació del Camp de futbol.
 Aportació de l'Ajuntament: 628.000 pesetes

La resta l'aposta el C.I.M.

Il.luminació de la pista de tennis
 Pressupost: 1.342.250 pesetes.
 Aportació de l'Ajuntament: 447.000 pesetes
 La resta l'aporta el C.I.M.

Dotació de serveis i asfalt
 Pressupost: 9.000.000 pesetes
 Aportació de l'Ajuntament. 1.800.000 pesetes
 La resta l'aporta el C.I.M

Consell Insular de Mallorca

El Consell Insular de Mallorca

*desitja als **Donants de Sang** tota*

la pau i felicitat per a aquestes

festes de Nadal, així com un any

1995 ple de vida, germanor i

solidaritat, agraint a la Germandat

la seva intensa i desinteressada

activitat al llarg de 1994

Molt d'anys, de tot cor

**GERMANDAT DE
DONANTS DE SANG
DE MALLORCA**

EL TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE BALEARS DONA LA RAÓ AL SECRETARI INTERVENTOR DE L'AJUNTAMENT DE MARIA DE LA SALUT I ANUL·LA, PER VULNERACIÓ DE L'ARTICLE 24 DE LA CONSTITUCIÓ, LA RESOLUCIÓ DEL BATLE DE MARIA, DE DATA 29 DE JULIOL DE 1994, PER LA QUAL ACORDA LA INSTRUCCIÓ D'UN EXPEDIENT DISCIPLINARI I LA SUSPENSIO PREVENTIVA DE FUNCIONS AL REFERIT FUNCIONARI.

(Resum de la sentència 577 del Tribunal Superior de Justícia de Balears)

En virtut de la sentència, de data 26-10-94, la Sala de lo Contenciós-Administratiu del Tribunal Superior de Justícia de Balears ha donat la raó al Secretari-Interventor, Sr. Bartomeu Marimon i ha declarat que la Resolució del Batle de Maria de la Salut, Sr. Rafel Oliver, de data 29-7-94, acordant la instrucció d'expedient disciplinari i suspenent preventivament de funcions al Secretari-Interventor titular de la Corporació, vulnera l'article 24 de la Constitució i situa al funcionari en clara indefensió, quedant, per tant, la referida resolució, anul·lada, així com les demés que siguin conseqüència de la mateixa.

Així mateix, vista la temeritat i mala fe en la Resolució indicada de l'Alcalde, la Sala li ha imposat

expressament els costos del procés.

El Batle de Maria de la Salut no es presentà en forma en la demanda interposada pel Secretari-Interventor a l'ampar de la llei 62/78, de Protecció Jurisdiccional dels Drets Fonamentals, al contrari de com ho havia fet en l'expedient de suspensió de l'execució de la Resolució, en el que, endemés, no s'oposà a la mateixa.

Per altra part, aquesta sentència ja és ferma, sense possibilitat de recurs ordinari.

Finalment i en virtut de l'Auto, de data 5 d'Octubre de 1994, la mateixa Sala de lo Contenciós-Administratiu del Tribunal Superior de Justícia de Balears, acordà la suspensió de l'execució de la Resolució de l'Alcalde de data 29-7-94, i en conseqüència el Batle es veié obligat a donar possessió al Secretari-Interventor el passat dia 11 d'Octubre de 1994.

POEMES DE LLUC MATAS

«Al Club Ciclista de Maria»

En diumenge, a cops de pedal incansable,
t'endus pel vent d'aquell novembre fredoler
el missatge de no posar fre a la vida.
Acompasses pedalades amb sentiment
i en fas un descans per oblidar
aquella força monòtona del cada dia
sense nom en un viatge que esborra del record
i que conjumina ales amb color en una dolça volada.

24-XI-94

«Enfeinat»

Lleves la pols per pintar
de blanc la memòria d'hores baixes,
i t'esforces en escatar brutor negra
d'uns records solidificats en la misèria
d'escoltar veus d'enrenous sense misteri

Buides la por en l'esforç d'aquesta feina,
perquè no t'agrada el recer sense núvols
ni el camí estret de passes de dansaire.
Mires als ulls, de front, l'estela del camí nou
i no t'atures a escoltar remors d'abans,

d'aquella memòria d'abans de néixer,
perquè saps que aquest camí ja l'has fet
per sots, pols i falses encepogades.

21-XI-94

«Renous en la comunicació»

Marques nombres de gent que coneixes.
Esperes respostes. Comuniquen o hi ha interferències.
Tens ganes de marcar a l'atzar altres nombres
de gent que no saps qui és.
Què t'atura? Què et preocupa?
-Potser que siguin forasters...
Així i tot per què no ho fas?
-Perquè no ens entendrem...

19-XI-94

MEMÒRIES D'ABANS DE NÉIXER

Poroses parets escupen
un ralenti de Mobyette
i peresa de joves cossos,
aurigues orbes de llum,
que, en l'encalç del cos,
dansen sobre el temps
com un rellotge
d'agulles frenètiques
que no para de devorar.

25-X-94

**BIBLIOTEQUES DE
MALLORCA
CENTRE COORDINADOR**

***BIBLIOTECA MUNICIPAL
Carrer de Sant Miquel, 11***

HORARI DE LA BIBLIOTECA:

Dimarts, dijous i divendres: de 18 a 20 hores.

Dimecres: de 17 a 20 hores.

Dissabtes: de 10 a 13 hores.

VINE A LA BIBLIOTECA

HI TROBARÀS BONS AMICS

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

QUATRE INDIOTS I UN BON XOP

El CC. Maria de la Salut va esser el gran triomfador de la «Carrera del Pavo».

Alguns dels Clubs que pretenen esser els gran rivals del de Maria de la Salut a les categories inferiors no s'endugueren ni un sol indiots de les categories de ciclisme base. La jornada del passat diumenge dia 18 de desembre va servir per demostrar a la família ciclista illenca que la nostra entitat segueix essent una primera potència dins el ciclisme balear.

A la barriada palmessana de Sa Indioteria, des de les nou del matí es va desenvolupar una nova edició de la popular «carrera del pavo» que sempre es disputa el diumenge anterior al dia de Nadal. Com de costum, totes les categories del ciclisme mallorquí hi eren presents per desitjar-se unes bones festes i un venturós any nou. Les competicions, com sempre, foren sobre uns itineraris molt més reduïts que els.

A la foto conjunta dels respectius guanyadors els

Vicenç Reynés només guanyà un indiots. El somriure de Victòria Montiel indica que s'ha pogut alliberar del seu.

Tomeu Macías i Emili Genovart es despediren de les seves respectives categories de manera exitosa.

mallots del Club Ciclista Maria de la Salut-Restaurant Es Cruce eren majoria. Dos representants de les categories inferiors, Vicenç Reynés i Victòria Montiel; el guanyador absolut de la cursa de socials, Tomeu Macías i el guanyador de la categoria juvenil, Emili Genovart adornaven un «podium» final que mostrava clarament la categoria deportiva de la nostra entitat. Si Manuel Fernández hi hagués pogut assistir i Eva Fuster no hagués patit una lesió...

El quadre d'honor de cadascuna de les distintes curses va quedar configurat de la següent manera:

Alevins masculí:	Miquel Caldentey	C. Bover
Alevins femení:	Maria Gallego	Derbi-Capó
Infantil masculí:	Vicenç Reynés	Es Cruce
Infantil femení:	Victòria Montiel	Es Cruce
Cadet masculí:	Lino Fernández	T. Torrens
Cadet femení:	Cati Acosta	C. Bover
Social absolut:	Tomeu Macías	Pr. Carbonell
Primer juvenil:	Emili Genovard	Es Cruce
Primer aficionat:	Antoni Bonet	Caldentey
Primera aficionada:	Magdalena Rigo	Gàlícia

VENTURÓS ANY NOU

El CC. Maria de la Salut - Es Cruce afronta la nova temporada amb una plantilla renovada.

Serà una nova temporada, una campanya competitiva que afrontarem amb la mateixa il·lusió de sempre per tal d'aconseguir els majors èxits pel ciclisme de la nostra localitat. Hi haurà moltes cares noves a les categories inferiors. També n'hi haurà alguna a les dels majors, juvenils, aficionats i socials. De forma semblant, els rivals seguiran lluitant per intentar derrotar-nos. Nosaltres lluitarem per que no ho aconseguixin. Esperam tenir un venturós any nou. Sort per a tots.

A continuació vos presentam una anticipació de la composició de la plantilla de ciclistes que defensaran els interessos i el mallot de la nostra entitat. Aquesta es la configuració:

Aleví: Mateu Català

Infantils: Vicenç Reynés, Guillem Vallori, Carlos Maestro i José Juan Cirer.

Cadets: Llorenç Comas, Joan Febrer, Daniel Alegre, Samuel Hernández i Joan C. Valiente.

Juvenils: Angel García, Miquel A. Fernández, Joan Manuel Orenes, Daniel Estarellas, Francesc J. Mulet, Christian Retolaza i Pep Lluís Mayol.

Aficionats: Miquel Arbona, Francesc Horrach, Joan Horrach, Pere Moncadas, Antoni Pujol, Rafel Sampol, Tomeu Pomar, Tomeu Macías, Emili Genovard i Enric Riera

Fèmínes: Cristina Fernández, Victòria Montiel, Eva Maria Fuster

Socials: Miquel A. Arbona, Tomeu Arbona, Manuel Fernández, Oscar Fernández, Pere Ferriol C., Antoni Font M., Miquel A. Franco, Pep Lluís García, Pep Toni Genovart, Joan Marín, Antoni Mas, Joan Pira, Guillem Quetglas, Sebastià Ripoll i Bernat Vicente

Director Esportiu: Vicenç Vaquer

Entitats col·laboradores: Restaurant Es Cruce, Ajuntament de Maria, Prefabricats Antoni Carbonell, Taller Guillem Mestre, Excavacions Fonthisa, Vestisport, Bicicletes Can Botelles, Hostal residència Deià, Material constr. Madeira

Després de presentar la composició, encara pendent de possibles modificacions, de la nostra plantilla cal fer algunes explicacions.

Pel que fa a la responsabilitat esportiva cal remarcar que a més de Vicenç Vaquer hi haurà una altra persona que s'encarregarà de les categories inferiors. Estam pendents de les respostes a distints oferiments que hem fets.

D'altra banda, hi ha dos dels ciclistes inclosos a l'equip social que, quasi segur, passaran a la categoria d'aficionats. Es tracta d'Antoni Font i Pep Toni Genovart. El segon, després d'alguns anys, retornarà a una categoria que ja coneix. El fill del president es convertirà en l'únic representat mariando a la màxima categoria del ciclisme illenc. Al grup de socials hi és també Pep Lluís García, un jove que pateix sordesa i que prepararà amb nosaltres les seves participacions a nivell nacional i internacional per a persones que pateixen aquestes mancances. Altres novetats dins l'equip social són Bernat Vicente -cunyat d'en Pere Ribas-, Oscar Fernández i Joan Marín.

A l'equip aficionat cal destacar la presència de Pere Moncadas i Emili Genovart que promocionen de categoria juvenil, a més de les noves incorporacions de Tomeu Macías, Tomeu Pomar i Enric Riera. El primer després del seu primer any al ciclisme de competició amb notables èxits dins l'àmbit social. El segon, un ciclista de categoria sobradament reconeguda a nivell insular ja que és una de les figures illenques del ciclisme en pista; distints títols autonòmics adornen el seu palmarès. Enric Riera és el màxim exponent del mountain bike mallorquí. A més del «Ciutat de Palma» i molts altres triomfs a la nostra illa, ha rebut una oferta d'un important equip peninsular per sortir a competir a nivell nacional. Alternarà aquestes participacions amb les proves en ruta. Una única baixa a l'equip aficionat: Maties Roig. Des d'aquí, els nostre agraïment per haver estat un any amb nosaltres i els millors desitjos per a la seva prometedora trajectòria esportiva.

El nostre equip juvenil ha estat, a l'any 94, la màxima expressió a nivell autonòmic. Estam convençuts que el 95 ha d'esser encara millor. L'experiència i la categoria deportiva i humana de Daniel Estarellas, Xisco Mulet i Christian Retolaza es veurà reforçada amb la presència de Miguel Angel Fernández, Juan Manuel Orenes i Angel García. Aquest darrer podria esser la gran revelació de la nova temporada.

Serà un venturós any nou.

Club Ciclista Maria de la Salut.

CELEBRACIONS DE L'EDICIÓ DEL NÚMERO 100 DE FENT CARRERANY

*Dia 26 de Novembre,
taula rodona a la capella
fonda*

*Dia 3 de
Desembre,
sopar al res-
taurant Sa
Creu*

*Dia 10 de Desembre,
concert de l'Orquestra
Simfònica de Balears a
l'església*